

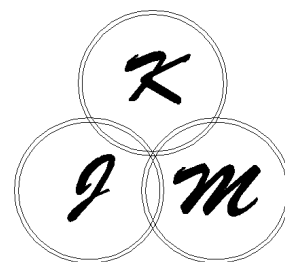
Instrukcja użytkowania

SYSTEMU

FINANSOWO-KSIĘGOWEGO

Producent:
Biuro Projektów i Obsługi Systemów Informatycznych

Olsztyn

Spis treści

1. <u>Wstęp</u>	3
2. <u>ROZPOCZĘCIE PRACY Z SYSTEMEM</u>.....	5
2.1. <u>Praca w warstwie ochrony dostępu do danych</u>.....	5
2.2. <u>Dostępne menu i zasady posługiwania się nim</u>.....	8
3. <u>PRACA Z SYSTEMEM</u>.....	9
3.1. <u>Ustalenie parametrów instalacyjnych</u>.....	9
3.2. <u>Zakładanie kont księgowych</u>.....	18
3.3. <u>Wprowadzanie dokumentów księgowych</u>.....	29
3.3.1 <u>Wprowadzanie Bilansu Otwarcia</u>	29
3.3.2 <u>Wprowadzanie dokumentów księgowych</u>	29
3.3.3. <u>Wprowadzanie dokumentów z windykacją</u>	36
3.4. <u>Księgowanie dokumentów</u>.....	38
3.4.1. <u>Księgowanie wstępne</u>	38
3.4.2. <u>Księgowanie zasadnicze</u>	43
3.5. <u>Dziennik</u>.....	44
3.5.1. <u>Wpisywanie dokumentów do dziennika</u>	45
3.5.2. <u>Drukowanie dziennika</u>	46
4. <u>ZESTAWIENIA</u>.....	48
4.1. <u>Zestawienia podstawowe</u>.....	48
4.2. <u>Zestawienia robocze</u>.....	50
4.2.1 <u>Obroty i salda na wybranym koncie analitycznym</u>	52
4.2.2 <u>Obroty i salda na wybranym koncie syntetycznym</u>	52
4.2.3 <u>Obroty i salda wybranych kont syntetycznych</u>	52
4.2.4 <u>Dokumenty modyfikujące konta księgowe</u>	52
4.2.5 <u>Obroty i salda kont analitycznych - wybór po analitykach</u>	52
4.2.6. <u>Zestawienia różne</u>	53
4.2.7. <u>Obroty i salda kont analitycznych - wybór po syntetykach</u>	53
4.2.8. <u>Obroty i salda kont syntetycznych</u>	54
4.2.9. <u>Syntetyka i analityka wg. określonych wzorców</u>	54
4.2.10. <u>Zestawienie za dzień</u>	56
4.2.11. <u>Zestawienie za księgowanie</u>	56
4.2.12. <u>Zestawienie za dokument</u>	56
4.3. <u>Inne zestawienia i analizy</u>.....	58
4.3.1. <u>Raport księgowania</u>	58
4.3.2. <u>Przeglądanie dokumentów zaksięgowanych</u>	58
4.3.2.1. <u>Przeglądanie dokumentów wg. daty dokumentu</u>	59
4.3.2.2. <u>Przeglądanie dokumentów wg. daty księgowania</u>	60
4.3.2.3. <u>Przeglądanie dokumentów wg. Identyfikatora księgowania</u>	60

4.3.2.4. Przeglądanie dokumentów o określonym numerze.....	61
4.3.2.5. Przeglądanie dokumentów o określonym rodzaju.....	62
4.3.2.6. Przeglądanie dokumentów wg. wartości.....	62
5. INNE OPCJE SYSTEMU.....	63
5.1. Przeksięgowanie.....	63
5.2. Rozliczanie kontrahentów.....	65
5.3. Zmiana miesiąca księgowego - zamykanie BO.....	68
5.4. Zmiana - zakładanie nowej księgi.....	69
5.5. Sprawdzenie poprawności księgowania.....	71
5.6. Lista kontrahentów.....	72
5.7. Rodzaje dokumentów.....	74
5.8. Ustalanie dostępu do kont księgowych.....	75
5.9. Odnowienie zbiorów porządkujących.....	75
6. WSPÓŁPRACA SYSTEMU FK Z INNYMI SYSTEMAMI	76
DODATKI:.....	81
Dodatek A: Archiwizacja w systemie.....	81
A1. Archiwizacja.....	81
A2. Podstawowe dane konfiguracyjne.....	87
#Dodatek B Możliwe do odczytania wartości z innych systemów.....	87
OPIS ZBIORÓW SYSTEMU FINANSOWO-KSIĘGOWEGO.....	90

1. WSTĘP

System Finansowo Księgowy firmy "KJM" jest systemem komputerowym, wspomagającym prace w dziale księgowości finansowej każdego przedsiębiorstwa.

Do jego podstawowych zalet należy:

- prostota obsługi;
- możliwość prowadzenia dowolnej ilości (łącznie 999) ksiąg finansowych, jednego lub wielu przedsiębiorstw;
- elastyczny sposób określania planu kont w księdze finansowej;
- praca w sieci komputerowej bez limitu jednocześnie pracujących użytkowników (system był testowany w sieciach Novell Lite, Personal NetWare i Novell NetWare);
- odporność na zaniki prądu zasilającego komputer.

2. Rozpoczęcie pracy z systemem

Po zainstalowaniu programu, aby rozpocząć pracę z systemem, w polu zachęty (C:\>) należy wpisać **FK** (dużymi lub małymi literami) i nacisnąć klawisz *ENTER*.

2.1. Praca w warstwie ochrony dostępu do danych.

Wpisanie za pomocą klawiatury **FK** i naciśnięcie klawisza *ENTER*, powoduje wczytanie programu do pamięci komputera i jego uruchomienie. Na ekranie sygnalizowane jest to pojawieniem się komunikatu:

Proszę czekać.....

Następnie wyświetlony zostanie na monitorze następujący ekran (rys.):

```
Licencja: DEMO      WERSJA >>DEMO<<      DO CELÓW SZKOLENIOWYCH

System      FINANSOWO-KSIEGOWY      ver.5.00

+-----+
| P O D A J : |
| Nazwisko   |
| Imię       |
+-----+

(C) 1993-1996 Copyright by BPIOSI "KJM" s.c. Olsztyn

Pamięć : 66 kB      Dysk : 31,746 kB
```

Rys.

Kursor (pulsujący wskaźnik) wskazujący miejsce, w którym pojawi się wybrany z klawiatury znak, ustawiony jest na początku pola przeznaczonego na **NAZWISKO** użytkownika. Po wpisaniu nazwisko należy nacisnąć klawisz *ENTER*. Wybranie klawisza *ENTER* potwierdza wpisane dane, jednocześnie powoduje przejście kursora do następnego pola, przeznaczonego na **IMIĘ** użytkownika. Po wpisaniu imienia, analogicznie potwierdzamy je naciskając klawisz *ENTER*. Wpisywane dane muszą być znane programowi, w przeciwnym przypadku na ekranie pojawi się następujący komunikat:

NIE JESTEŚ NA LIŚCIE UPRAWNIONYCH

Jeżeli podane przez użytkownika systemu nazwisko i imię znane są programowi, pojawi się żądanie określenia hasła (rys.).

```
Licencja: DEMO   WERSJA >>DEMO<<   DO CELÓW SZKOLENIOWYCH

System          FINANSOWO-KSIEGOWY   ver.5.00

+-----+
| P O D A J : |
| Nazwisko KOWALSKI |
| Imię   JAN |
| Hasło _____ |
+-----+

(C) 1993-1996 Copyright by BPIOSI "KJM" s.c. Olsztyn

Pamięć : 66 kB   Dysk : 31,746 kB
```

Rys.

Wpisanie hasła dostępu przez operatora odbywa się "w ciemno", tzn. naciskane klawisza nie znajdują odwzorowania na ekranie. Ograniczona zostaje w ten sposób możliwość zdobycia hasła dostępu przez osobę nie upoważnioną, znającą imię i nazwisko użytkownika systemu.

Podanie systemowi hasła, podobnie jak w przypadku poprzednich danych, należy potwierdzić naciśnięciem klawisza *ENTER*.

Niewłaściwe hasło wprowadzone do programu spowoduje pojawienie się komunikatu:

PODAŁEŚ ZŁE HASŁO

powodujące samoczynne wyjście z systemu.

UWAGA !!! Sprzedawany klientowi system posiada wstępnie zapamiętane dane użytkownika, określone w zamówieniu złożonym w firmie dystrybucyjnej. Dlatego podczas pierwszego pokonania warstwy ochrony dostępu należy posłużyć się tymi danymi.

Sposób, w jaki można rozszerzyć bądź ograniczyć listę upoważnionych użytkowników oraz nadawać im hasła, został opisany w podrozdziale "**Funkcje administratora systemu**".

Pomyślna identyfikacja użytkownika kończy się żądaniem określenia aktualnej daty (wg. systemu komputera) i jeśli jest ona poprawna, zatwierdzeniem jej klawiszem *ENTER*. (rys.)

```

Licencja: DEMO   WERSJA >>DEMO<<           DO CELÓW SZKOLENIOWYCH

System          FINANSOWO-KSIĘGOWY          ver.5.00

+-----+
| P O D A J : |
| Nazwisko KOWALSKI |
| Imię     JAN   |
| Hasło    |
+-----+

(C) 1993-1996 Copyright by BPiOSI "KJM" s.c. Olsztyn

+-----+
|Podaj aktualną datę 06.01.96|
+-----+

Pamięć : 66 kB           Dysk : 31,740 kB

```

Rys.

W miejscu przeznaczonym na datę automatycznie jest wpisywana aktualna data systemu komputera. Jeżeli tak nie jest (może to być spowodowane np. słabą baterią podtrzymującą zegar komputera lub błędnie określoną datą w komendzie systemu operacyjnego DATE), należy napisać datę aktualną w konwencji:

dzień, miesiąc, rok (dd.mm.rr).

Następnie system przystąpi do przygotowywania zbiorów. Widoczne jest to na ekranie w postaci przesuwającej się linijki, o ile do systemu wcześniej nie wszedł inny operator (dotyczy pracy sieciowej). (rys.)

```

Licencja: DEMO   WERSJA >>DEMO<<           DO CELÓW SZKOLENIOWYCH

System          FINANSOWO-KSIĘGOWY          ver.5.00

+-----+
| P O D A J : |
| Nazwisko KOWALSKI |
| Imię     JAN   |
| Hasło    |
+-----+

(C) 1993-1996 Copyright by BPiOSI "KJM" s.c. Olsztyn
ROK 1992 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE

+-----+
|##### 70% 80% 90% 100% |
+-----+

+-----+
|Podaj aktualną datę 06.01.96|
+-----+

Pamięć : 66 kB           Dysk : 31,738 kB

```

Rys.

Jest to ostatnia czynność użytkownika w warstwie ochrony dostępu.

2.2. Dostępne menu i zasady posługiwania się nim.

Na rysunku przedstawiony jest pierwszy wyświetlany ekran po wyjściu z warstwy ochrony dostępu i wejściu do właściwego programu użytkowego (rys.).

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          ROK 1996 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE
|-----+
|
|          +-----+
|          |1. Dokumenty księgowo
|          |2. Lista kont księgowych
|          |3. Zestawienia
|          |4. Funkcje kontrolno-sterujące
|          |0. KONIEC PRACY
|          +-----+
|
|-----+
|
|          <ESC> - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          < > - wybór
```

Rys.

Każdy z pojawiających się ekranów programu użytkowego składa się z trzech części;

- informacyjnej;
- operacyjnej;
- pomocy.

Część informacyjna - (umieszczona w górnej części ekranu) zawiera informację o firmie, która zakupiła system (skrótowa nazwa firmy). Nazwa ta odpowiada nazwie firmy określonej w zamówieniu.

Nad nazwą firm podana jest - nazwa systemu:

SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY

- aktualnie otwarta księga finansowa Okr.005

Otwieranie kolejnych ksiąg finansowych zostało omówione w rozdziale "**Inne opcje systemu**". W kolejnym wierszu części informacyjnej, podana jest ta opcja menu, która została wybrana na poprzednim poziomie. Umożliwia to (szczególnie początkującemu użytkownikowi) łatwiejsze zorientowanie się w aktualnym obszarze roboczym.

Część operacyjna - (umieszczona w centralnej części ekranu, zwykle w ramce), stanowi menu określonego poziomu. Wyboru poziomu dalszej pracy dokonuje świadomie użytkownik, poprzez podświetlenie wybranej opcji menu i naciśnięcie klawisza *ENTER*. Zmiany podświetlonego elementu menu dokonuje się klawiszami kierunkowymi < ↑ ↓ > lub poprzez naciśnięcie klawisza z cyfrą (lub literą), umieszczoną na początku danej opcji.

Jeżeli chcemy opuścić określony poziom menu i przenieść się do poziomu poprzedniego należy nacisnąć klawisz *ESC*, bądź też podświetlić ostatnią pozycję menu:

0. Poprzednie menu i nacisnąć klawisz *ENTER*. Po wyborze określonej opcji program rozpocznie realizację określonego zadania lub wyświetlony zostanie kolejny poziom dostępnego menu.

Część pomocy - (umieszczona na dole ekranu i oddzielona od reszty podwójną linią), przedstawia opisy klawiszy klawiatury i przypisane im (wykonywane po ich wciśnięciu) operacje.
UWAGA: Ten sam klawisz skrótu w różnych obszarach roboczych, może mieć różne znaczenie.

*UWAGA: Podział ekranu na trzy wymienione wyżej części obowiązuje nie tylko w warstwie menu ale w całym systemie, a więc również w warstwie funkcji użytkowych. Dlatego spotykane w dalszej części instrukcji pojęcia: **część informacyjna ekranu**, **część operacyjna** oraz **pomoc**, zostały utworzone wg. jednolitej, wyjaśnionej powyżej zasady.*

3. Praca z systemem.

3.1. Ustalenie parametrów instalacyjnych

Zanim zaczniemy korzystać z podstawowych funkcji użytkowych systemu, musimy przygotować go do eksploatacji. W tym celu należy:

- ustalić podstawowe parametry systemu
- założyć syntetyczne i analityczne konta księgowo;

Po założeniu kont księgowych można przystąpić do wprowadzania dokumentów określających bilans otwarcia dla poszczególnych kont księgowych.

Ustalenie parametrów instalacyjnych realizuje przedstawiciel firmy KJM. Wybrane parametry udostępnione są do modyfikacji wyłącznie przez administratora systemu, po wybraniu na pierwszym poziomie menu opcji: **4. Funkcje kontrolno-sterujące**. (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          ROK 1996 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE
|
+-----+
|
|          +-----+
|          |1. Dokumenty księgowe
|          |2. Lista kont księgowych
|          |3. Zestawienia
|          |4. Funkcje kontrolno-sterujące
|          |0. KONIEC PRACY
|          +-----+
|
+-----+
|
|          <ESC>  - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          < >   - wybór
|
+-----+

```

Rys.

Wybranie opcji otwiera przed użytkownikiem kolejny poziom menu. Rys. przedstawia ekran, wyświetlany tylko w przypadku gdy aktualnie pracujący operator jest jednocześnie administratorem systemu (pierwszym operatorem na liście). (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          Funkcje kontrolno-sterujące
|
+-----+
|
|          +-----+
|          |1. Funkcje administratora systemu
|          |2. Zmiana Księgi Handlowej
|          |3. Przygotowanie systemu do odczytu danych
|          |4. Sprawdzenie poprawności księgowania
|          |5. Lista kontrahentów
|          |6. Zmiana stopy procentowej
|          |7. Rodzaje dokumentów
|          |8. Rodzaje dzienników
|          |9. Odnowienie zbiorów porządkujących
|          |0. Poprzednie MENU
|          +-----+
|
+-----+
|
|          <ESC>  - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          < >   - wybór
|
+-----+

```

Rys.

W przypadku pracy innego operatora (niż administrator systemu), w pozycji pierwszej nie są dla niego dostępne funkcje administratora systemu. Uzyskuje za to dostęp do opcji zmiany swojego hasła.

Poprzez wybranie z tego menu opcji **1. Funkcje administratora systemu** i naciśnięcie klawisza **ENTER**, przechodzimy do kolejnego menu (rys.).

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|                               Funkcje kontrolno-sterujące
|
+-----+
|
|                               +-----+
|                               |1. Zmiana hasła administratora
|                               |2. Funkcje specjalne administratora
|                               |0. Poprzednie MENU
|                               +-----+
|
+-----+
|
|                               <ESC> - powrót
|                               <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|                               < > - wybór
|
+-----+

```

Rys.

W powyższym menu dostępne są opcje:

1. Zmiana hasła administratora.

- opcja umożliwiająca zmianę hasła administratora systemu.

Opcja zabezpieczona jest hasłem administratora. Po jego wpisaniu i potwierdzeniu, uzyskuje się dostęp do ekranu umożliwiającego dokonanie zmiany danych personalnych administratora systemu i zmiany hasła (rys.).

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                               Funkcje kontrolno-sterujące
|                               Zmiana hasła aktualnego operatora
|
+-----+
|
|                               +-----+
|                               | P O D A J   H A S Ł O :
|                               |
|                               | Nazwisko
|                               |
|                               | Imię
|                               |
|                               | Hasło
|                               |
|                               +-----+
|
+-----+

```

UWAGA: Wpisywanie hasła odbywa się “w ciemno”.

2. Funkcje specjalne administratora systemu.

- opcja umożliwiająca administratorowi systemu:

1. Nadawanie uprawnień operatorom.
2. Modyfikowanie parametrów instalacyjnych systemu.
3. Sprawdzanie księgowania analitycznego.

4. Sprawdzanie księgowania syntetycznego.

Opcja ta również zabezpieczona jest hasłem. Po jego prawidłowym wpisaniu dostępne staje się kolejne menu (rys.).

```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|           Funkcje kontrolno-sterujące
|
+-----+
|
|           +-----+
|           |1. Nadawanie uprawnień operatorom
|           |2. Parametry instalacyjne systemu
|           |3. Sprawdzenie księgowania analitycznego
|           |4. Sprawdzenie księgowania syntetycznego
|           |0. Poprzednie MENU
|           +-----+
|
+-----+
|
|           <ESC>  - powrót
|           <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|           < >  - wybór
```

Rys.

1. Nadawanie uprawnień operatorom.

- po wybraniu tej opcji administrator ma możliwość dopisywania nowych operatorów < klawisz F7>, wykasowywania operatorów < klawisz F8>, nadawanie im uprawnień do pracy w poszczególnych opcjach programu oraz blokowanie dostępu do zestawień z określonych kont syntetycznych (rys. i rys.).

```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|           Funkcje kontrolno-sterujące
|           Nadawanie upoważnień i zmiana haseł
|
+-----+
|
|           +-----+
|           | KOWALSKI                JAN
|           +-----+
|
+-----+
|
|           <ESC>  - powrót           <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|           <F7> - Dopisanie       <F8> - Usunięcie
```

Rys.

```

księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00--+
|
|           Funkcje kontrolno-sterujące
|           Nadawanie upoważnień i zmiana haseł
|-----+
|
|
|
|           Nazwisko KOWALSKI
|
|           Imię     JAN
|
|           Uprawnienia do księgowania S
|
|           Hasło   JANEK
|
|-----+
|
|           <ESC> - powrót           <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|           <F7> - Dopisanie       <F8> - Usunięcie

```

Rys.

Po wpisaniu danych personalnych i hasła dostępu nowego operatora, automatycznie zostanie wyświetlona lista dostępnych uprawnień (rys.).

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00--+
|
|           Funkcje kontrolno-sterujące
|           Ustalanie uprawnień dla operatora KOWALSKI JAN
|-----+
|
| 1. Dokumenty księgowe           N      1. Konta Analityczne           N
| 2. Lista kont księgowych        N      2. Konta Syntetyczne          N
| 3. Zestawienia                  N      3. Zespoły kont               N
| 4. Funkcje kontrolno-sterujące  N      4. Wydruk planu kont          N
|                                N      5. Wydruk nazw kont analitycznych N
|                                N      6. Zmiana numeru konta analit.  N
| 1. Wprowadzanie dokumentów     N      3. Przyg. systemu do odczytu dan. N
| 2. Lista dokumentów odczytanych N      5. Lista kontrahentów         N
| 3. Odczyt dokumentów z systemu N      9. Odnowienie zbiorów porządkuj. N
| 4. Księgowanie dokumentów      N
| 5. Dziennik                     N
| 6. Raport księgowania           N
| 7. Przeglądanie dok. zaksięgow. N
| 8. Przeksięgowanie             N
| 9. Zamknięcie miesiąca księgow. N
| A. Zamknięcie-korekta BO       N
| B. Rozliczenie płatności       N
|                                N
| 1. Dokumenty złotówkowe        N      Przeglądanie wszystkich dokumentów N
| 2. Kontrakty walutowe         N      Przeglądanie wszystkich księgowzań N
|
| T - UPRAWNIENIA NADANE          N - BEZ UPRAWNIENI

```

Rys.

Wstawiając ‘T’ na wysokości poszczególnych pozycji menu, nadajemy operatorowi uprawnienia dostępu do danego poziomu systemu. ‘T’ w pozycjach “Zestawienia kont hierarchii A(B,C)” umożliwi wykonywanie zestawień z zastrzeżonych kont syntetycznych, ustalanych w opcji : 2. Lista kont księgowych. >
7. Ustalanie hierarchii dostępu kont.

Wstawiając ‘T’ na wysokości “Przeglądanie wszystkich dokumentów”, umożliwiamy operatorowi wgląd w dokumenty wprowadzone przez inny operatorów, a ‘T’ w “Przeglądanie wszystkich księgowzań” - wgląd w księgowania wykonywane przez innych operatorów.

2. Parametry instalacyjne systemu.

- opcji umożliwiająca administratorowi modyfikowanie parametrów systemu, mających

wpływ na jego pracę i współpracę z innymi systemami firmy KJM. Po jej wybraniu, wyświetlony zostanie kolejny poziom menu (rys.):

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|           Funkcje kontrolno-sterujące
|
+-----+
|
|           +-----+
|           | 1. Parametry ogólne systemu
|           | 2. Parametry współpracy z SOOT
|           | 3. Parametry współpracy z SRS
|           | 4. Parametry współpracy z ST/PD
|           | 5. Lista hutowni do odczytu
|           | 6. Lista sklepów do odczytu
|           | 0. Poprzednie menu
|           +-----+
|
+-----+
|
|           <ESC> - powrót
|           <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|           < > - wybór
```

Rys.

1. Parametry ogólne systemu.

- opcja zawierająca listę parametrów, udostępnianych przez system (rys.).

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|           Funkcje kontrolno-sterujące
|           Parametry ogólne systemu
|
+-----+
|
|           Czy BO dodawać do obrotów od początku roku      (T/N) ? : N
|           Czy specjalne uprawnienia operatorów           (T/N) ? : N
|           Czy wprowadzanie dokumentów w obcych walutach  (T/N) ? : T
|           Czy dowiązywać pozycje w czasie wprowadzania   (T/N) ? : T
|           Czy wzorce we wprowadzanych dokumentach        (T/N) ? : N
|           Drukowanie dokumentów zest. 4 w/g rodz.         (T/N) ? : T
|           Czy podp.numer konta analit.pierwszy wolny     (T/N) ? : N
|           Czy wpisywanie do dziennika wg daty dokumentu  (T/N) ? : T
|           Czy wpisywanie do dziennika wg rodz. dok.       (T/N) ? : T
|           Czy wpisywanie do dz. w momencie wpraw. dok.  (T/N) ? : N
|           Czy pokazywać nagłówki w czasie odczytu         (T/N) ? : N
|           Czy sumować po zespołach kont w zast. 7        (T/N) ? : N
|
|
|           Czy sygnalizacja dźwiękowa włączona            (T/N) ? : T
|           Czy prwodzić winydację kont księgowych         (T/N) ? : T
|
+-----+
|
|           <ESC> - wyjście
```

Rys.

Dodawanie BO do obrotów od początku roku (T/N) ?

- 'T' - w zestawieniach, w pozycji "Obroty od początku roku", będą dodawane wartości BO;

Specjalne uprawnienia operatorów (T/N) ?

- 'T' - administrator będzie miał możliwość ograniczenia uprawnień operatorów do pracy w poszczególnych opcjach;

- 'N' - wszyscy operatorzy mają dostęp do podstawowych opcji systemu;

Wprowadzanie dokumentów w obcych walutach (T/N) ?

- 'T' - umożliwia wprowadzanie dokumentów w obcych walutach;

Dowiązanie pozycji w czasie wprowadzania (T/N) ?

- 'T' - gdy ustawiony jest parametr windykacji dokumentów na 'T', w momencie wprowadzania pozycji dokumentu na konto windykacyjne system będzie dowiazywał stronę przeciwną ;

Wzorce we wprowadzanych dokumentach (T/N) ?

- 'T' - umożliwia określenie wzorców wprowadzanych dokumentów;

Drukowanie dokumentów zest. 4 wg. rodz. (T/N) ?

- 'T' - umożliwia wykonanie zestawienia nr 4 na liście zestawień dla dokumentów określonego rodzaju;

Podpowiedź - numer konta analit. - pierwszy wolny (T/N) ?

- 'T' - w momencie wprowadzania kont analitycznych system podpowiada pierwszy wolny numer konta dla danej syntetyki;

- 'N' - system podpowiada ostatnio użyty numer (najwyższy);

Wpisywanie do dziennika wg. daty dokumentu (T/N) ?

- 'T' - data zapisu dokumentu w dzienniku będzie równa dacie dokumentu;

- 'N' - data zapisu dokumentu w dzienniku będzie równa dacie bieżącej;

Wpisywanie do dziennika wg. rodz. dok. (T/N) ?

- 'T' - umożliwi wpisywanie dokumentów do różnego rodzaju dzienników, założonych dla poszczególnych rodzajów dokumentów;

- 'N' - wpisywanie dokumentów do jednego dziennika;

Wpisywanie do dz. w momencie wprov. dok. (T/N) ?

- 'T' - umożliwia wpisywanie dokumentów w momencie wprowadzania po zbilansowaniu dokumentu;

- 'N' - wpisywanie dokumentów do dziennika odbywa się w specjalnej opcji systemu;

Pokazywanie nagłówek w czasie odczytu (T/N) ?

- 'T' - w momencie odczytywania dokumentów z systemów współpracujących, system będzie zatrzymywał się po każdym odczytanym dokumencie;

- 'N' - odczytywane będą wszystkie dokumenty bez zatrzymywania;

Sumowanie po zespołach kont w zast. 7 (T/N) ?

- 'T' - umożliwienie sumowania po zespołach kont (podanalityce- środkowa część numeru konta analitycznego);

Włączanie sygnalizacji dźwiękowej (T/N) ?

- 'T' - włączenie sygnalizacji dźwiękowej, niektórych opcji systemu;

Prowadzenie windykacji kont księgowych (T/N) ?

- 'T' - umożliwia prowadzenie windykacji kont księgowych;

Gdy ostatni parametr zostanie wpisany, ukaze się tabelka nakazująca określenie numerów syntetycznych kont windykacyjnych.

2. Parametry współpracy z SOOT.

Opcja umożliwiająca ustawienie parametrów zarządzających współpracą systemu FK z SOOT.

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+	
Funkcje kontrolno-sterujące	
PARAMETRY WSPÓŁPRACY Z SOOT	
Czy odczyt z SOOT	(T/N) ? : T
Czy odczyt z wielu SOOT	(T/N) ? : N
Czy odczyt z SOOT dok. zakupowych	(T/N) ? : N
Czy odczyt z SOOT dok. sprzedażowych	(T/N) ? : T
Czy odczyt z SOOT dok. wewnętrz. PW/DW	(T/N) ? : N
Czy odczyt z SOOT dok. wewnętrz. MM	(T/N) ? : N
Czy odczyt z SOOT protokółów szkód	(T/N) ? : N
Czy odczyt z SOOT dokumentów RW	(T/N) ? : T
Czy odczyt płatności z DOW_OP przy RK	(T/N) ? : T
Czy odczyt KP KW pozycjami	(T/N) ? : T
Czy odczyt płatności gotówkowych	(T/N) ? : T
Czy odczyt płatności przelewowych	(T/N) ? : T
Czy odczyty pozycjami dokumentów	(T/N) ? : N
Czy odczyt RK z kilku dni	(T/N) ? : N
Czy windykacja przy odczycie	(T/N) ? : T
Czy przy odczycie /KOKON=analit.część konta/	(T/N) ? : N

<ESC> - wyjście

Rys.

Odczyt z SOOT (T/N) ?

Odczyt z wielu SOOT (T/N) ?

- powyższe dwa parametry umożliwiające współpracę z Systemem Obsługi Obrotu Towarowego (SOOT), wprowadza przedstawiciel KJM, w momencie instalowania systemu

Odczyt z SOOT dok. zakupowych (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SOOT dokumentów zakupowych;

Odczyt z SOOT dok. sprzedażowych (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SOOT dokumentów sprzedażowych;

Odczyt z SOOT dok. wewnętrz. PW/DW (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SOOT dokumentów wewnętrznych PW i DW;

Odczyt z SOOT dok. wewnętrz. MM (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SOOT dokumentów wewnętrznych MM;

Odczyt z SOOT protokółów szkód (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SOOT protokółów szkód;

Odczyt z SOOT dokumentów RW (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SOOT dokumentów RW;

Odczyt płatności z DOW_OP przy RK (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SOOT dokumentów zapłaconych gotówką w momencie odczytywania raportu kasowego;

Odczyt KP KW pozycjami (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie dokumentów kasowych KP i KW poszczególnymi pozycjami;

Odczyt płatności gotówkowych (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie płatności gotówkowych;

Odczyt płatności przelewowych (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie płatności przelewowych;

Odczyt pozycjami dokumentów (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SOOT dokumentów pozycjami, każdy dokument będzie rozksięgowany zgodnie z przygotowanym dekretem;

- 'N' - pozycje poszczególnych dokumentów księgowane na to samo konto (podatki, sprzedaż, itp.) będą występować jako jedna zsumowana pozycja;

Windykacja przy odczycie (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SOOT dokumentów z windykacją w systemie FK;

Przy odczycie /KOKON=analit.część konta/ (T/N) ?

- 'T' - wstawią w miejsce wyróżnika konta (KOKON) część analityczną konta dowiązanego;
- 'N' - wstawią w miejsce wyróżnika konta (KOKON) całość dowiązanego konta;

3. Parametry współpracy z SRS.

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+	
Funkcje kontrolno-sterujące PARAMETRY WSPÓŁPRACY Z SRS	
Czy odczyt z SRS	(T/N) ? : N
Czy odczyt z wielu SRS	(T/N) ? : N
Czy odczyt z SRS faktur zbiorczych	(T/N) ? : T
Czy odczyt z SRS innych dok. zakupu	(T/N) ? : T
Czy odczyt z SRS dokumentów sprzedaży	(T/N) ? : T
Czy razem w dekrecie towar i opakowanie	(T/N) ? : T
Czy odczyt fak.zb. wg.daty dokumentu	(T/N) ? : T
<ESC> - wyjście	

Rys.

Odczyt z SRS (T/N) ?

Odczyt z wielu SRS (T/N) ?

- powyższe dwa parametry umożliwiające współpracę z Systemem Rozliczenia Sklepu (SRS), wprowadza przedstawiciel KJM w momencie instalowania systemu FK.

Odczyt z SRS faktur zbiorczych (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SRS faktur zbiorczych;

Odczyt z SRS innych dok. zakupu (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SRS dokumentów zakupowych;

Odczyt z SRS dokumentów sprzedaży (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SRS dokumentów sprzedażowych;

Razem w dekrecie towar i opakowanie (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie wartości towarów i opakowań w jednej pozycji;

Odczyt fak.zb. wg.daty dokumentu (T/N) ?

- 'T' - umożliwia odczytywanie z SRS faktur zbiorczych wg. daty dokumentu;

- 'N' - umożliwia odczytywanie z SRS faktur zbiorczych wg. kolejności wprowadzania;

4. Parametry współpracy z PD

- **{Analit.}**: W momencie zakładania konta syntetycznego określamy także długość (ilość cyfr) części analitycznej kont, dla danej syntetyki. (pole ANALIT). Wpisanej wartości nie można poprawiać podczas późniejszej pracy systemu.

Przykład :

- jeśli wpisujemy w polu ANALIT 4 (wartość domyślna), to konto analityczne będzie wyglądało następująco: 100-00-0001;
- jeśli wpisujemy 2, to konto będzie miało postać: 100-00-01.

Przy wpisywaniu wyróżników w poszczególne pola, pomiędzy polami poruszamy się przez naciśnięcie klawisza *ENTER*.

Po wypełnieniu wszystkich pól określających dane konto syntetyczne, zostanie ono wprowadzone do systemu i wpisane na liście kont syntetycznych.

W taki sam sposób postępujemy z pozostałymi kontami syntetycznymi.

Po założeniu kont syntetycznych przechodzimy do nadrzędnego poziomu menu (naciskając klawisz *ESC*) i wybieramy opcję: **2. Konta Analityczne**.

Wyświetlony zostanie ekran przedstawiający ewidencję kont analitycznych. W przypadku rozpoczęcia pracy z systemem lista będzie jeszcze pusta, po wprowadzeniu kont (postępujemy analogicznie jak w przypadku kont syntetycznych), lista zostanie wypełniona wg. podanego wzoru (rys.):

Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne	
Opis	NUMER
KASA	100-01-
KASA GŁÓWNA	100-99-
BANK SPODZ	136-03-
PBK	136-01-
PKO.S.A.	136-11-
KREDYT OBROTOWY	137-01-
ŚRODKI NA PŁATNOŚCI ZAGRANICZ.	139-01-
ŚRODKI PIENIĘŻNE W DRODZE	140-01-
KONTRAHENT DEMO 1	200-90-0325
KONTRAHENT DEMO 2	200-80-0336
KONTRAHENT DEMO 3	200-18-
"KONTRAHENT DEMO 3	200-80-0002
KONTRAHENT DEMO 4	200-80-0003

<ESC> - powrót   <ENTER> - potwierdzenie wyboru
<F6> - Zmiana uporządkowania   <F7> - Dopisanie   <F8> - Usunięcie

Rys.

UWAGA :

Ze względu na to, że system księguje na konta analityczne, a zestawienia kont syntetycznych wynikają z sum odpowiednich kont analitycznych, do każdego konta syntetycznego należy wprowadzić przynajmniej jedno konto analityczne (nawet o takim samym numerze i nazwie).

Dopisania dokonujemy wybierając klawisz pomocy <F7> i po wyświetleniu pustego ekranu (rys.), w polu **Numer** wpisujemy max. 3-cyfrowy numeru konta analitycznego.

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne
|-----+
|          Wpisz dane nowego KONTA:
|Numer:   - -
|
|-----+
|
|-----+
|
|          <ESC>  - powrót          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          <F6> - Zmiana uporządkowania  <F7> - Dopisanie      <F8> - Usunięcie

```

Rys.

Jeśli podany przez nas numer konta syntetycznego będzie znany systemowi, po prawej stronie pojawi się nazwa konta syntetycznego, dla którego wprowadzamy konto analityczne (rys.).

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne
|-----+
|          Wpisz dane nowego KONTA:
|Numer: 200- -          Numer:   200 Rozr.:T  Rodz.:K  Bilan.:T
|                               Nazwa: ROZRACHUNKI Z KONTRAHENTAMI
|
|-----+
|
|-----+
|
|          <ESC>  - powrót          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          <F6> - Zmiana uporządkowania  <F7> - Dopisanie      <F8> - Usunięcie

```

Rys.

Gdy system nie rozpozna numeru konta syntetycznego, wyda polecenie określenia wszystkich parametrów nowo zakładanego konta syntetycznego w sposób analogiczny do opisanego przy kontaktach syntetycznych (rys.).


```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 004--ver.5.00+
|
|          Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne
|-----|
|          Popraw dane KONTA:
|Numer:   201-11-1506          Nazwa konta syntetycznego :
|Nazwa:   KONTRAHENT NR 1234      ROZRACH. KRAJOWE Z ODBIORCAMI
|-----|
|
|          +-----+
|          |1. Kontrahent z listy SOOT |
|          |2. Kontrahent z listy PD   |
|          +-----+
|
|-----|
|
|          <ESC> - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          < > - wybór

```

Rys.

Wybór hurtowni, z której mamy dowiązać kontrahenta do systemu Finansowo Księgowego, odbywa się poprzez wybranie z wyświetlonej listy (rys.).

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 004--ver.5.00+
|
|          Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne
|-----|
|          Popraw dane KONTA:
|Numer:   201-11-1506          Nazwa konta syntetycznego :
|Nazwa:   KONTRAHENT NR 1234      ROZRACH. KRAJOWE Z ODBIORCAMI
|-----|
|
|          +-----+
|          |1. Hurtownia      Olsztyn 1 |
|          |2. Hurtownia      Warszawa  |
|          |3. Hurtownia Warszawa 1 |
|          +-----+
|
|-----|
|
|          <ESC> - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          < > - wybór

```

Rys.

Wybór kontrahenta dowiązywanego do systemu Finansowo Księgowego, odbywa się poprzez wybranie z wyświetlonej listy (rys.).

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne
|-----|
|          Wpisz dane nowego KONTA:
|Numer: 200-00-          Numer: 200 Rozr.:T Rodz.:K Bilan.:T
|Nazwa:                  Nazwa: ROZRACHUNKI Z KONTRAHENTAMI
|-----|
|          NAZWA SKRÓCONA          IDENTYFIK. VAT          NR KONTA
|-----|
|AAAAAA BBBB CCCCCC          777-100-31-63
|AAAAAAAA BBBB CCCCCC          777-010-13-58          200170086
|AAAAAWSKI CZESŁAW          777-000-40-72          200240010
|BBBBBICZ JAN CCCC 9          777-001-16-75          200240073
|CAMP DDDD VVVVDKI          777-000-66-68          200170041
|DDDD XXXX VVVVACZ MAREK          777-000-64-38          200020161
|CGGGGGGG HHHHHH JJJEWO          777-100-45-94          200200040
|COCTAILBAR KKKKK LLLLOWO          777-000-59-30          200040030
|TTTJKA AAAAGA IIIIEL          777-000-18-66          200190055
|-----|
|
|          <ESC> - powrót bez dowiązania          <ENTER> - potwierdzenie dowiązania
|                      <,PgUp,PgDn> - wybór
|          <F8> - kasowanie dowiązania kontrahenta do konta

```

Rys.

Wybranie kontrahenta (przez podświetlenie i naciśnięcie klawisza *ENTER*), spowoduje wprowadzenie w pole: *Nazwa konta*, nazwy kontrahenta z jednoczesnym nadaniem temu kontrahentowi numeru konta analitycznego.

UWAGA:

Konto syntetyczne musi mieć w polu: Rodzaj, wpisane K - kontrahent

Istnieje możliwość dowiązania kilku kontrahentów do jednego konta analitycznego. Kontrahent może pochodzić z tego samego lub innego współpracującego systemu.

Zarówno w przypadku przeglądania wykazu (ewidencji) kont analitycznych, jak i syntetycznych, zgodnie z podpowiedzią użytkownik ma do dyspozycji (oprócz już używanych klawiszy *ENTER*, *ESC*, *F7*), następujące klawisze:

<F6> - zmiana uporządkowania - kolejne naciskanie tego klawisza powoduje zmianę uporządkowania kont na liście, wg.:

- numerów,
- nazw kont,
- numerów syntetyki i nazwy.

Zmiany uporządkowania dokonujemy przed koniecznością odszukania odpowiedniego konta z listy, używając do tego nie opisanych klawiszy w pomocy, a np. w uporządkowaniu wg. numeru, po naciśnięciu klawisza "2" podświetlenie przeskoczy na pierwsze konto z listy o numerze rozpoczynającym się cyfrą "2". Analogicznie gdy ustawimy konta wg. nazwy i naciśniemy klawisz (np. "B"), podświetlenie ustawi się na pierwszym koncie o nazwie rozpoczynającej się na literę "B". Poniżej zostanie wyświetlony klucz odszukiwania, mogący składać się z kilku cyfr lub liter (rys. i rys.).

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne
|-----|
|*KONTO*----- Opis                                NUMER
|-----|
|          KASA AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA          101-06-0000
|          KASA BBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBBB  101-07-0000
|          KASA CCCCCCCCCCCCCCCCCCCCCC        101-08-0000
|          KASA DDDDDDDDDDDDDDDDDDDDDDD      102-00-0000
|          III/O BANK HANDLOWY                 131-00-0302
|          PBK - LOKATY                         132-00-0000
|          PBK - RACHUNEK BIEŻĄCY              132-00-0136
|          BANK ROZWOJU EKSPORTU              133-00-0000
|          FFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFFF    134-00-0136
|          BS AAAAAAAAAAA                       135-00-0000
|          PKO BP O/WWWWW                      135-04-0000
|          BH-BANK HANDLOWY O/EEEE             135-05-0000
|          BDK-BANK DEPOZ.-KRED.O/RRRRR       135-06-0000
|-----|
|
|          <ESC> - powrót          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          <F6> - Zmiana uporządkowania  <F7> - Dopisanie      <F8> - Usunięcie

```

Rys.

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne
|-----|
|*NAZWA*----- Opis                                NUMER
|-----|
|          KASA AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA          101-06-0000
|          KASA KRAJ.ŚR.PIEN.\BBBBBB          101-04-0000
|          KASA KRAJ.ŚR.PIEN.\CCCCC           101-03-0000
|          KASA KRAJ.ŚR.PIEN.\DDDDDD          101-00-0000
|          KASA ZABZZZ/KASA EEEEE             149-03-0099
|          KASA ZAGR.SR.PIENIEZNYCH           102-00-0000
|          KASA ZARZAD/ CCCCCCCCCCCCCC        149-95-0000
|          KASA ZARZADU - DDDDDDDDDDDDDDD    149-01-0000
|          KASETA SSSSSSSSSSSSSSS           094-05-0003
|          KASETKA ZZZZZZZ                    094-01-0001
|          KASPRRRRRRRRRRRR                  232-11-0001
|          KASPRRRRRRRRRRRR                  231-11-0001
|          KASPRRRRRRRRRRRR                  234-11-0001
|-----|
|
|          <ESC> - powrót          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          <F6> - Zmiana uporządkowania  <F7> - Dopisanie      <F8> - Usunięcie

```

Rys.

<ENTER> - zmiana nazwy konta. Realizowana jest przez podświetlenie wybranego konta i naciśnięcie klawisza *ENTER*. Wyświetlony zostanie ekran (rys.), z pulsującym kursorem w polu: Nazwa konta, umożliwiającą wpisanie nowej nazwy. Po wprowadzeniu nowej nazwy i potwierdzeniu (naciśnięcie klawisza *ENTER*), wyświetlone zostanie dodatkowe pytanie o zmianę nazwy.

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne
|-----+
|          Popraw dane KONTA:
|Numer:    200-01-0092          Nazwa konta syntetycznego :
|Nazwa:    SSSS - OLSZTYN      ROZRACHUNKI Z KONTRAHENTAMI
|-----+
|
|
|
|
|          +-----+
|          |Czy zmienić nazwę konta ? |
|          | (T)ak / (N)ie           |
|          +-----+
|-----+

```

Rys.

<F8> - Usunięcie; Po podświetleniu wybranego konta i naciśnięciu klawisza <F8>, następuje skasowanie konta analitycznego, po sprawdzeniu przez system, czy na danym koncie nie są rejestrowane kwoty. Potwierdzenie operacji następuje po naciśnięciu przez użytkownika klawisza ENTER (ESC- zaniechanie kasowania) (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          Ewidencja KONT księgowych - konta Analityczne
|-----+
|
|
|
|
|          +-----+
|          |MOŻNA KASOWAĆ TYLKO KONTO PUSTE !|
|          +-----+
|          |KONTO 200000002      JEST PUSTE  |
|          +-----+
|          |POTWIERDŹ KASOWANIE          |
|          +-----+
|-----+

```

Rys.

Konto syntetyczne może być skasowane tylko wtedy, gdy system sprawdzi, czy nie istnieje powiązane z tym kontem syntetycznym, konto analityczne (a tym samym, czy kasowane konto nie zawiera rejestrowanych kwot). (rys.)

3.3. Wprowadzanie dokumentów księgowych.

3.3.1 Wprowadzanie Bilansu Otwarcia.

Bilansu otwarcia dla poszczególnych kont księgowych dokonuje się poprzez wprowadzenie na miesiąc "zerowy" (system pokazuje BO), odpowiedniego dokumentu (lub kilku dokumentów) i zaksięgowaniu bilansu otwarcia (BO) w sposób identyczny jak pozostałe dokumenty (opisany poniżej).

3.3.2 Wprowadzanie dokumentów księgowych.

Wprowadzanie dokumentów rozpoczynamy po wybraniu na poziomie pierwszego menu, opcji: 1. Dokumenty księgowe. Wyświetlony zostanie następujący ekran (rys.):

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|      Bieżąca obsługa księgową - 1 w 1996 roku
|-----|
|
|      +-----+
|      | 1. Wprowadzanie dokumentów
|      | 2. Lista dokumentów odczytanych
|      | 3. Odczyt dokumentów z systemu ...
|      | 4. Księgowanie dokumentów
|      | 5. Dziennik
|      | 6. Raport księgowania
|      | 7. Przeglądanie dokumentów zaksięgowanych
|      | 8. Przeksięgowanie
|      | 9. Zamknięcie miesiąca księgowego
|      | A. Zamknięcie-korekta BO
|      | B. Rozrachunki z kontrahentami
|      | 0. Poprzednie MENU
|      +-----+
|
|      <ESC> - powrót
|      <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|      < > - wybór
```

Rys.

z dostępnego menu wybieramy opcję: 1. Wprowadzanie dokumentów, umożliwiającą przejście do kolejnego ekranu (rys.):

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|      Wprowadzanie danych
|-----|
|      Rodz. Numer      M-C St. Data  Nr Dz      Treść              Wartość
|-----|
|      BO |1          | 5| !!01.01.96|  0|BILANS OTWARCIA H/OLSZT. | 0.00
|      PZ |1          | 1| !!01.01.96|  0|
|-----|
|
|      <ESC> - powrót          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|      <F1> - Drukowanie      <F7> - Dopisanie      <F8> - Usunięcie      <F10> - Sprawdzenie
|      <F9> - Rejestrowanie dokumentu w dzienniku
```

Rys.

W części pomocy opisane są klawisze, przy pomocy których będziemy mogli dokonywać poszczególnych operacji. W celu wprowadzenia dokumentu należy nacisnąć klawisz <F7> - (Dopisanie) i wpisać kolejne dane nagłówka wprowadzanego dokumentu (rys.).

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                                     Wprowadzanie danych
|
+**Dane Dowodu**-----+
| Rodzaj: _____ |
|
|-----+
|
|                                     <ESC> - powrót
|                                     <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|                                     <F5> - wybór wg.
|
+-----+

```

Rys.

W polu: Rodzaj należy wpisać wyróżnik rodzaju dokumentu, zgodnie z proponowaną podpowiedzią (klawisz <F5>) (rys.).

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                                     Wprowadzanie danych
|
+**Dane Dowodu**-----+
| Rodzaj: |
| |
| +-----+ |
| | PRZYJĘCIA ZEWNĘTRZNE   PZ | | |
| | RACHUNEK KORYGUJĄCY    RKO | |
| | RACHUNEK UPROSZCZONY   RU  | |
| | RAPORT KASOWY          RK  | |
| | RAPORT OBROTÓW         ROT  | |
| | UTARGI                  UT  | |
| | WYDANIE ZEWNĘTRZNE     WZ  | |
| | |                       | |
| +-----+ |
|
|-----+
|
|                                     <ESC> - powrót
|                                     <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|                                     <F5> - wybór wg.
|
+-----+

```

Rys.

Wyróżnik wpisany z klawiatury (o ile będzie odpowiadał wyróżnikom proponowanym przez system), zostanie zaakceptowany i podświetlenie przejdzie na pole: Numer, w które operator wpisuje numer wprowadzanego dokumentu (rys.).


```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                               Wprowadzanie danych
|-----+-----+-----+-----+
|**Dane Dowodu**
|Rodzaj: PZ      Numer: 1      Miesiąc: 1      Data: 01.01.95
|Treść:  PRZYJĘCIE ZEW. Z HUR. OL.      Wartość:      0.00
|-----+-----+-----+-----+
|Poz  KONTO_WN      KONTO_MA      +-----+
|1    - -          - -          |200KONTRAHENT DEMO 1
|    |            |            |200KONTRAHENT DEMO 2
|    |            |            |200KONTRAHENT DEMO 3
|    |            |            |200KONTRAHENT DEMO 4
|    |            |            |200KONTRAHENT DEMO 5
|    |            |            |200KONTRAHENT DEMO 6
|    |            |            |200KONTRAHENT DEMO 7
|    |            |            |200KONTRAHENT DEMO 8
|    |            |            |200KONTRAHENT DEMO 9
|-----+-----+-----+-----+
|                               0.00----- 0.00-----|200KONTRAHENT DEMO 10
|                               |                |200KONTRAHENT DEMO 11
|                               |                |200KONTRAHENT DEMO 12
|-----+-----+-----+-----+
|
|                               <ESC> - powrót
|                               <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|                               < > - wybór

```

Rys.

Można również zmienić sposób uporządkowania kont, przez wciśnięcie klawisza <F6>.

(rys.)

```

+KSIEGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                               Wprowadzanie danych
|-----+-----+-----+-----+
|**Dane Dowodu**
|Rodzaj: PZ      Numer: 1      Miesiąc: 1      Data: 01.01.96
|Treść:  PRZYJĘCIE ZEW. Z HUR. OL.      Wartość:      0.00
|-----+-----+-----+-----+
|Poz  KONTO_WN      KONTO_MA      Wartość      Treść
|-----+-----+-----+-----+
|1    300-01-      - -          12,000.00
|    |            |            |
|    |            |            |
|    |            |            |
|-----+-----+-----+-----+
|                               0.00----- 0.00-----|
|-----+-----+-----+-----+
|
|                               <Ctrl+PgDn> - ostatnia pozycja
|                               <F8> - kasowanie ostatniej pozycji
|                               <ESC> - powrót      <F5> - wybór numeru konta

```

Rys.

Wpisanie numeru konta (300-01-) z klawiatury; wpisana wartość dokumentu 12,000.00

(rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                               Wprowadzanie danych
|-----+-----+-----+-----+-----+
|**Dane Dowodu**-----+-----+-----+-----+-----+
|Rodzaj: PZ      Numer: 1      Miesiąc: 1      Data: 01.01.96
|Treść:  PRZYJĘCIE ZEW. Z HUR. OL.      Wartość:      0.00
|-----+-----+-----+-----+-----+
|Poz  KONTO_WN      KONTO_MA      Wartość      Treść
|-----+-----+-----+-----+-----+
| 1   300-01-      - -      12,000.00      FV 1234/01
|
|
|
|
|-----+-----+-----+-----+
|                               12,000.00----- 0.00-----
|-----+-----+-----+-----+
|
|                               <Ctrl+PgDn> - ostatnia pozycja
|                               <F8> - kasowanie ostatniej pozycji
|                               <ESC> - powrót      <F5> - wybór numeru konta
|-----+-----+-----+-----+

```

Rys.

W kolumnie: Wartość należy wpisać wartość pozycji, jaka będzie zaksięgowana na dane konto (konta). W polu: Treść można dokonywać adnotacji dotyczących pozycji dokumentu. Wprowadzanie pozycji kończy naciśnięcie klawisza *ENTER*.

W analogiczny sposób wprowadzamy wszystkie pozycje dokumentu, wprowadzanie kończymy naciśnięciem klawisza *ESC*. Spowoduje to wyjście z opracowywania dokumentu. Dokument jest sprawdzany pod względem bilansowania stron. Gdy sumy po stronie WINIEN i MA nie są równe, pojawi się komunikat (przedstawiony na rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                               Wprowadzanie danych
|-----+-----+-----+-----+-----+
|**Dane Dowodu**-----+-----+-----+-----+-----+
|Rodzaj: PZ      Numer: 2      Miesiąc: 1      Data: 01.10.96
|Treść:  Z RAPORTU 123/12      Wartość:      0.00
|-----+-----+-----+-----+-----+
|Poz  KONTO_WN      KONTO_MA      Wartość      Treść
|-----+-----+-----+-----+-----+
| 1   200-80-0003      - -      234.50      FV 45/096
| 2   - -      200-80-0002      0.00
|
|
|-----+-----+-----+-----+
|                               0.00-----
|-----+-----+-----+-----+
|
|                               |NIE ZBILANSOWANE POZYCJE DOKUMENTU !
|                               |WCIŚNIJ DOWOLNY KLAWISZ
|-----+-----+-----+-----+
|
|                               ROZRACHUNKI Z KONTRAHENTAMI
|-----+-----+-----+-----+

```

Rys.

Gdy sumy te są równe, a w nagłówku dokumentu wpisaliśmy niewłaściwą wartość, system podpowie jaka wartość powinna być wpisana. (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                                     Wprowadzanie danych
|-----|
|**Dane Dowodu**|
| Rodzaj: PZ      Numer: 2           Miesiąc: 1       Data: 01.10.96
| Treść:  Z RAPORTU 123/12          Wartość:         0.00
|-----|
|
|          DOKUMENT NIE ZBILANSOWANY - POPRAW WARTOŚĆ W NAGŁÓWKU
|-----|
| SUMA STRONY WN | SUMA STRONY MA | WARTOŚĆ W NAGŁÓWKU|
|-----|
|          234.50|          234.50|          0.00|
|-----|
|
|-----|
|                                     <Ctrl+PgDn> - ostatnia pozycja
|                                     <F8> - kasowanie ostatniej pozycji
|                                     <ESC> - powrót          <F5> - wybór numeru konta
|-----|

```

Rys.

Następnie wyświetlony zostanie ekran przedstawiający listę wprowadzonych dokumentów.

(rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                                     Wprowadzanie danych
|-----|
| Rodz. Numer   M-C St. Data Nr Dz   Treść                Wartość
|-----|
| BO |1        | 5| !|31.05.95| 0|BILANS OTWARCIA H/OLSZT. | 0.00
| PZ |2        | 1| *|01.10.96| 0|Z RAPORTU 123/12         | 234.50
|-----|
|
|                                     <ESC> - powrót          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|                                     <F1> - Drukowanie   <F7> - Dopisanie   <F8> - Usunięcie   <F10> - Sprawdzenie
|                                     <F9> - Rejestrowanie dokumentu w dzienniku
|-----|

```

Rys.

Jest to lista wprowadzonych dokumentów, na podstawie której można określić: rodzaj, numer, datę, kontrahenta, miesiąc i stan dokumentu. W kolumnie: Stan mogą pojawić się następujące symbole:

- <*> - określa dokument zbilansowany, podlegający księgowaniu
- <!> - określa dokument niezbilansowany, nie do zaksięgowania.
- <?> - określa dokument z błędnym kontem, nie do zaksięgowania.

Dokument jest zbilansowany, gdy spełnione są następujące warunki:

- suma wartości pozycji dokumentu po stronie WN jest równa sumie wartości pozycji po stronie MA,

- wartość odpowiadająca wyżej określonym sumom wpisana jest w polu: Wartość nagłówka dokumentu. W przypadku pojawienia się wyróżnika <!>, należy przesunąć podświetlenie na dany dokument i nacisnąć klawisz *ENTER*. Spowoduje to wyświetlenie nagłówka dokumentu, w którym możemy dokonać zmian wprowadzonych danych (wprowadzić wartość nagłówka), a po przejściu przez wszystkie pola, wyświetlone zostaną pozycje dokumentu (jednocześnie do dziewięciu pozycji) i w dolnej ramce dokumentu po stronie WN i MA, będą widniały dwie wartości

określające sumy na poszczególnych stronach (WN-MA). (rys. i rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                               Wprowadzanie danych
|-----+-----+-----+-----+-----+
|**Dane Dowodu**
| Rodzaj: PZ      Numer: 1      Miesiąc: 1      Data: 01.01.96
| Treść:  PRZYJĘCIE ZEW. Z HUR. OL.      Wartość:      400.00
|-----+-----+-----+-----+-----+
| Poz  KONTO_WN      KONTO_MA      Wartość      Treść
|-----+-----+-----+-----+-----+
| 1 | 200-00-0001      - -      10.10      POZ 1/A
| 2 | 200-00-0002      - -      20.20      FJK333
| 3 | 200-00-0003      - -      10.70      ZA TRANSPORT
| 4 | 200-00-0040      - -      100.00
| 5 | 200-00-0034      - -      200.00
| 6 | 200-00-0234      - -      12.00
| 7 | 200-00-0123      - -      18.00
| 8 | 200-00-1092      - -      9.00
| 9 | 200-00-0992      - -      20.00
| 10 |                100-01-      400.00      WPLATA
|-----+-----+-----+-----+-----+
|                               400.00----- 400.00-----
|-----+-----+-----+-----+-----+
|
|                               <Ctrl+PgDn> - ostatnia pozycja
|                               <F8> - kasowanie ostatniej pozycji
|                               <ESC> - powrót      <F5> - wybór numeru konta

```

Rys.

- dokument zbilansowany

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                               Wprowadzanie danych
|-----+-----+-----+-----+-----+
|**Dane Dowodu**
| Rodzaj: PZ      Numer: 1      Miesiąc: 1      Data: 01.01.96
| Treść:  PRZYJĘCIE ZEW. Z HUR. OL.      Wartość:      400.00
|-----+-----+-----+-----+-----+
| Poz  KONTO_WN      KONTO_MA      Wartość      Treść
|-----+-----+-----+-----+-----+
| 1 | 200-00-0001      - -      10.10      POZ 1/A
| 2 | 200-00-0002      - -      20.20      FJK333
| 3 | 200-00-0003      - -      10.70      ZA TRANSPORT
| 4 | 200-00-0040      - -      100.00
| 5 | 200-00-0034      - -      300.00
| 6 | 200-00-0234      - -      12.00
| 7 | 200-00-0123      - -      18.00
| 8 | 200-00-1092      - -      9.00
| 9 | 200-00-0992      - -      20.00
| 10 |                100-01-      400.00      WPLATA
|-----+-----+-----+-----+-----+
|                               500.00----- 400.00-----
|-----+-----+-----+-----+-----+
|
|                               <Ctrl+PgDn> - ostatnia pozycja
|                               <F8> - kasowanie ostatniej pozycji
|                               <ESC> - powrót      <F5> - wybór numeru konta

```

Rys.

- dokument nie zbilansowany

Naciskając klawisz <F8> możemy dokonywać kasowania ostatniej pozycji dokumentu (jak i dokument z listy), na którym znajdowało się podświetlenie.

3.3.3. Wprowadzanie dokumentów z windykacją.

Poniżej przedstawione są ekrany wyświetlane w przypadku, gdy parametr systemu "Windykacja należności" ustawiony jest na "T". Zmiana polega na tym, że w czasie gdy wprowadzamy konto po stronie WN: (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
+----- DOWIAŻ STRONĘ MA -----+
Wpr| Data | Treść | Do zapłaty
+---+---+---+---+
***Dane Dowodu**
Rodzaj: PZ Numer: 2 01.01.95|FV 45/096 | 234.50
Treść: Z RAPORTU 123/12
N-----
Poz KONTO_WN KONTO_M|
D-----D-----
1 200-80-0003 - - 0.00
d-----
0.00----- 234.50-----
"OWOTEX"
ROZRACHUNKI Z KONTRAHENTAMI
<Ctrl+PgDn> - ostatnia pozycja
<F8> - kasowanie ostatniej pozycji
<ESC> - powrót <F5> - wybór numeru konta

```

Rys.

- w prawym górnym rogu wyświetlona zostanie informacja o nie dowiązanych pozycjach strony MA, danego kontrahenta. Gdy wprowadzana pozycja dotyczy któregoś z nich, to naciskając klawisz *ENTER* potwierdzamy kwotę zaległą i możemy dokonać zmiany wartości. (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
+----- DOWIAŻ STRONĘ MA -----+
Wprowadzanie danych
+---+---+---+---+
***Dane Dowodu**
Rodzaj: PZ Numer: 2 Miesiac: 1 Data: 01.10.96
Treść: Z RAPORTU 123/12 Wartość: 0.00
N-----
Poz KONTO_WN |Podaj wartosc do wprowadzenia 234.50
D-----D-----
1 200-80-0003 - - 0.00
d-----
0.00----- 0.00-----
"OWOTEX"
ROZRACHUNKI Z KONTRAHENTAMI
<Ctrl+PgDn> - ostatnia pozycja
<F8> - kasowanie ostatniej pozycji
<ESC> - powrót <F5> - wybór numeru konta

```

Rys.

Po potwierdzeniu wartości, pozycje zostaną dowiązane i zmiana numeru konta i wartości, będzie niemożliwa do czasu rozwiązania. (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
+-----+-----+-----+-----+-----+
+**Dane Dowodu**-----Wprowadzanie danych-----+
Rodzaj: PZ          Numer: 2          Miesiąc: 1          Data: 01.10.96
Treść:  Z RAPORTU 123/12          Wartość:          0.00
+-----+-----+-----+-----+-----+
Poz  KONTO_WN          KONTO_MA          Wartość          Treść
+-----+-----+-----+-----+-----+
1    200-80-0003          - -          234.50          FV 45/096
+-----+-----+-----+-----+-----+
0.00-----          0.00-----
+-----+-----+-----+-----+-----+
"OWOTEX"
ROZRACHUNKI Z KONTRAHENTAMI
+-----+-----+-----+-----+-----+
POZYCJA DOWIĄZANA          <Ctrl+PgDn> - ostatnia pozycja
<F10>-ZDJĘCIE POWIĄZANIA  <F8> - kasowanie ostatniej pozycji
          <ESC> - powrót          <F5> - wybór numeru konta

```

Rys.

Można zaniechać związania rachunków, naciskając klawisz *ESC*.

Gdy nie dowiążemy dokumentów (*ESC*), to dana pozycja wejdzie do systemu jako nierozliczona i będzie oczekiwała na dowiązanie ze stroną przeciwną. Sytuacja jest analogiczna w przypadku wprowadzania pozycji w kolejności odwrotnej (WN-MA). (rys.)

```

+KSIEGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
+-----+-----+-----+-----+-----+
+-----+-----+-----+-----+-----+
Data | Treść | Wartość | nych
+-----+-----+-----+-----+-----+
01.01.95\FV 123/P96 | | 123.45 | ac: 1          Data: 01.10.96
          | | | Wartość:          0.00
+-----+-----+-----+-----+-----+
          | | | Wartość          Treść
+-----+-----+-----+-----+-----+
1    200-80-0003          - -          234.50          FV 45/096
2    - -          200-80-0002          0.00
+-----+-----+-----+-----+-----+
0.00-----          0.00-----
+-----+-----+-----+-----+-----+
          | | |
+-----+-----+-----+-----+-----+
          <Ctrl+PgDn> - ostatnia pozycja
          <F8> - kasowanie ostatniej pozycji
          <ESC> - powrót          <F5> - wybór numeru konta

```

Rys.

Takie dowiązanie pozycji umożliwi naliczanie not odsetkowych za przekroczenie terminu płatności oraz wydruku powiązanych pozycji (rozliczonych) WN-MA. Rejestrowanie zaległości nie jest konieczne na poziomie systemu finansowo-księgowego i dlatego zmieniając odpowiedni parametr instalacyjny, użytkownik może zrezygnować z powyżej opisanych możliwości.

3.4. Księgowanie dokumentów

Proces księgowania dokumentów został podzielony na dwa etapy:

1. Księgowanie wstępne
2. Księgowanie zasadnicze.

3.4.1. Księgowanie wstępne.

Z poziomu podstawowego menu wybieramy opcję: 1.Dokumenty księgowe, a następnie wybieramy opcję: 4.Księgowanie dokumentów i po naciśnięciu klawisza *ENTER*, wyświetlone zostanie następujący ekran: (rys.)

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00-+
|
|          Bieżąca obsługa księgowa - 1 w 1994 roku
|-----+
|
|          +-----+
|          |1. Księgowanie wstępne dokumentów wprowadzonych |
|          |2. Księgowanie wstępne dokumentów odczytanych  |
|          |3. Księgowanie wstępne wszystkich dokumentów   |
|          |4. KSIĘGOWANIE ZASADNICZE                       |
|          |0. Poprzednie MENU                               |
|          +-----+
|
|-----+
```

Rys.

Należy wybrać jedną z opcji:

- 1. Księgowanie wstępne dokumentów wprowadzonych
- dla dokumentów wprowadzonych przez operatora w opcji: 1.Wprowadzanie dokumentów
- 2. Księgowanie wstępne dokumentów odczytanych
- dla dokumentów odczytanych z innych systemów.
- 3. Księgowanie wstępne wszystkich dokumentów.
- dla dokumentów wprowadzonych przez operatora i odczytanych.

Powyżej opisane opcje dotyczą innych list dokumentów, ale realizuje się je analogicznie do sposobu opisanego poniżej.

System wymaga podania miesiąca, na który będziemy dokonywać księgowania.

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 004--ver.5.00--+
|
|           Bieżąca obsługa księgową - 1 w 1996 roku           |
|-----+
|
|           Podaj miesiąc księgowy:      1
|
|
|
|
|-----+

```

Rys.

Domyślnie wpisany jest "najwyższy" miesiąc jeszcze nie zamknięty (w przypadku księgowania bilansu otwarcia, wpisane jest BO). Po określeniu (zatwierdzeniu proponowanego miesiąca) ukazuje się poniższy ekran: (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 004--ver.5.00--+
|
|           Bieżąca obsługa księgową - 1 w 1996 roku           |
|-----+
|
|           Podaj miesiąc księgowy:      1
|
|           Podaj identyfikator księgowania:
|           ROT 13/01
|
|
|
|-----+

```

Rys.

W podświetlonym polu operator powinien wpisać 10-znakowy ciąg znaków alfanumerycznych, stanowiących w przyszłości jednoznaczny identyfikator księgowania. Identyfikator ten nie może być identyczny z wcześniej używanymi (system powiadomi o takim przypadku odpowiednim komunikatem).

Identyfikatorem może być na przykład:

- data księgowania (12.12.93)
- inicjał księgującego (ROT 12/1/a) itp.

Po określeniu identyfikatora może zostać wyświetlony następujący ekran, na którym brak będzie dokumentów zbilansowanych: (rys.)

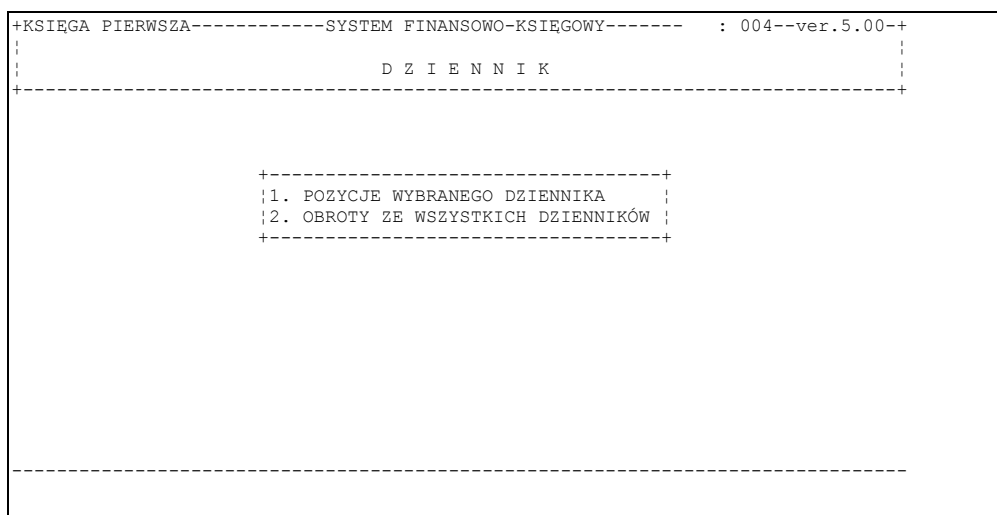

- lub wybierając kolejno
  - 1. Dokumenty księgowe.
  - 5. Dziennik.
  - 2. Drukowanie dziennika.

Po wybraniu opcji, należy podać miesiąc, za który chcemy drukować zestawienia dokumentów dziennika.

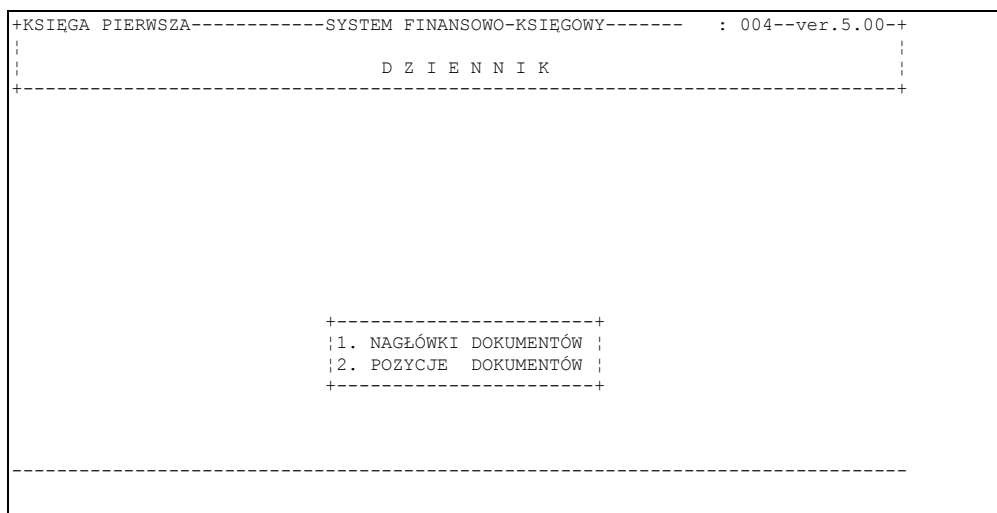
**MOŻNA DRUKOWAĆ DZIENNIK Z MIESIĄCA
BIEŻĄCEGO I MIESIĘCY ZAMKNIĘTYCH. (rys.)**

Rys.

Z powyższego menu wybieramy opcję: 1. Pozycje wybranego dziennika
lub 2. Obroty ze wszystkich dzienników.

Gdy wprowadzamy dokumenty do kilku dzienników (opcje nie wyświetlają się przy wprowadzaniu do jednego dziennika). Po ustaleniu rodzaju dziennika do wydruku, operator ma możliwość wybrania drukowania samych nagłówków dokumentów lub wszystkich pozycji dokumentów, wpisanych do danego dziennika. (rys.)

Rys.

W następnej kolejności wybieramy wydruk na drukarkę szeroką lub wąską, ewentualnie sam

podgląd na ekran.

4. Zestawienia.

Użytkowany przez Państwa System Finansowo Księgowy umożliwia wykonywanie szeregu zestawień obrotów i sald na kontach analitycznych i syntetycznych.

Po wybraniu z pierwszego poziomu menu opcji: **3. Zestawienia**, wyświetlony zostanie następujący ekran: (rys.)

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 004--ver.5.00-+
|
|          FORMA DEMO ROK 1996
|-----+
|
|          +-----+
|          |1. Dokumenty księgowo
|          |2. Lista kont księgowych
|          |3. Zestawienia
|          |4. +-----+e
|          |0.1.Zestawienia podstawowe |
|          +--|2.Zestawienia robocze  |--+
|          +-----+
|
|-----+
|
```

Rys.

Operator ma do wyboru dwa rodzaje zestawień (zawierające szereg opcji):

Zestawienia podstawowe - to te, które użytkownik powinien wykonać co miesiąc, w myśl ustawy o rachunkowości.

Zestawienia robocze - to szeroka gama zestawień, z których każdy powinien wybrać zestawienia potrzebne do bieżącej analizy obrotów i sald, na kontach analitycznych i syntetycznych.

4.1. Zestawienia podstawowe.

Po wybraniu tej opcji wyświetlone zostanie kolejne menu: (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          ROK 1996 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE
|-----|
|
|          +-----+
|          |1. Dokumenty księgowe
|          |2. Lista kont księgowych
|          |3. Zestawienia
|          |4.+-----+e
|          |0.|1.Zestawienia podstawowe |
|          +--|2.Zestawienia robocze  |--+
|
|          +-----+
|          |1.Obroty i salda kont analitycznych|
|          |2.Obroty i salda kont syntetycznych|
|          |3.Dziennik
|          +-----+
|
|-----|

```

Rys.

z tego poziomu menu operator ma możliwość wyboru trzech zestawień:

1.Obroty i salda kont analitycznych. (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          ROK 1996 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE
|-----|
|
|          +-----+
|          |1. Dokumenty księgowe
|          |2. Lista kont księgowych
|          |3. Zestawienia
|          |4.+-----+e
|          |0.|1.Zestawienia podstawowe |
|          +--|2.Zestawienia robocze  |--+
|
|          +-----+
|          |1.Obroty i salda kont analitycznych|
|          |2.Obroty i salda kont syntetycznych|
|          |3.Dziennik
|          +-----+
|
|          Za miesiąc      1
|          Od konta       000-  -
|          Do konta      999-99-99999999
|
|-----|

```

Rys.

Po wpisaniu miesiąca, którego będzie dotyczyć zestawienie, należy wybrać zakres kont analitycznych, które będą uwzględnione w zestawieniu i w następnym menu, - rodzaj drukarki (szeroka / wąska), na jaką będzie skierowany wydruk.

Zestawienie to może być wykonane jako wspólne dla wszystkich kont syntetycznych, z podsumowaniem za całe zestawienie lub oddzielnie każda syntetyka na innej stronie, z podsumowaniem dla syntetyki i sumą na ostatniej stronie, dla całości zestawienia. Wyboru rodzaju przedstawienia danych dokonuje operator na następnym poziomie menu. (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          ROK 1996 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE          |
|-----|
|
|          +-----+
|          |1. KAŻDA SYNTETYKA NA ODDZIELNEJ STRONIE |
|          |2. SYNTETYKI JAKO WSPÓLNE ZESTAWIENIE   |
|          +-----+
|
|-----|

```

Rys.

2.Obroty i salda kont syntetycznych.(rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          ROK 1996 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE          |
|-----|
|
|          +-----+
|          |1. Dokumenty księgowo                     | | |
|          |2. Lista kont księgowych                  |
|          |3. Zestawienia                             |
|          |4.+-----+e                             |
|          |0.|1.Zestawienia podstawowe |             |
|          +--|2.Zestawienia robocze |---+           |
|          +-----+
|          |1.Obroty i salda kont analitycznych|
|          |2.Obroty i salda kont syntetycznych|
|          |3.Dziennik                             |
|          +-----+
|
|          Za miesiąc      1
|          Od konta       000
|          Do konta       999
|
|-----|

```

Rys.

Po wybraniu zestawienia kont syntetycznych, należy analogicznie jak dla kont analitycznych określić miesiąc i zakres kont do zastawienia, a następnie rodzaj drukarki. Powyższe zestawienie będzie zawierało dla kont rozrachunkowych salda dwustronne, wynikające z sumy sald poszczególnych kont analitycznych, dlatego w niektórych przypadkach przygotowanie danych do zestawienia może trwać nie co dłużej.

3.Dziennik.

Drukowanie dziennika na dany miesiąc jest analogiczne do opisanego w p. 3.5.2.

4.2. Zestawienia robocze.

Po wybraniu opcji zestawień roboczych, wyświetlone zostaje kolejne menu, z którego można wybrać okres, za jaki ma być wykonane dane zestawienie: (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 004--ver.5.00+
|
|          FORMA DEMO ROK 1996
|
+-----+
|1. Dokumenty księgowo
|2. Lista kont księgowych
|3. Zestawienia
+-----+
|1. Za aktualny miesiąc
|2. Za wybrane miesiące
|3. Za zamknięte miesiące
|4. Za rok
|5. Za dzień
|6. Za księgowanie
|7. Za dokument księgowy
|0. Poprzednie MENU
+-----+

```

Rys.

Zestawienia:

1. Za aktualny miesiąc

- zestawienia będą obejmować tylko sumy zaksięgowane w bieżącym (w systemie) miesiącu.

2. Za wybrane miesiące

- operator sam wybiera okres (od miesiąca do miesiąca), za jaki ma być wykonane zestawienie. (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 004--ver.5.00+
|
|          FORMA DEMO ROK 1996
|
+-----+
|1. Dokumenty księgowo
|2. Lista kont księgowych
|3. Zestawienia
+-----+
|1. Za aktualny miesiąc
|2. Za wybrane miesiące
|3. Za zamknięte miesiące
|4. Za rok
|5. Za dzień
|6. Za księgowanie
|7. Za dokument księgowy
|0. Poprzednie MENU
+-----+
Podaj miesiąc początkowy:      1
Podaj miesiąc końcowy:        12
+-----+

```

Rys.

3. Za zamknięte miesiące

- zestawienia będą wykonane za zamknięte (w systemie) miesiące (wszystkie poniżej bieżącego).

4. Za rok

- zestawienie będzie obejmowało cały rok.

Po wybraniu odpowiedniego okresu czasu dla zestawienia (powyższe opcje), dalsze działanie systemu będzie analogiczne i przy wszystkich wariantach zostanie wyświetlony poniższy poziom menu: (rys.)


```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 004--ver.5.00+
|
|                               Obroty i salda na kontach analitycznych                               |
+-----+
|
|   Podaj konto początkowe: 000-  -
|   końcowe: 999-99-99999999
|
|                               +-----+
|                               |1.  ZBIORCZO   |
|                               |2.  MIESIACAMI  |
|                               |3.KSIĘGOWANIAMI |
|                               |4.  DOKUMENTAMI |
|                               |5. POZYCJAMI DOK.|
|                               +-----+
|
|-----+
|
|                               <F5>  - wybór wg.

```

Rys.

1. Zbiorczo - system przedstawi zestawienie w postaci sum obrotów i salda, za cały określony wcześniej okres;
2. Miesiącami - system przedstawi zestawienie w postaci miesięcznych sum i sald, za poszczególne miesiące z wybranego wcześniej okresu;
3. Księgowaniami - system przedstawi zestawienie w postaci sum obrotów i sald, dla każdego księgowania wykonanego dla danego konta analitycznego, z wybranego wcześniej okresu;
4. Dokumentami - system przedstawi zestawienie w postaci sum obrotów i sald, wynikających z każdego zaksięgowanego dokumentu na dane konto analityczne, w wybranym wcześniej okresie;
5. Pozycjami dokumentów - system przedstawi poszczególne pozycje dokumentów zaksięgowanych na danym koncie, w wybranym wcześniej okresie.

okresie.

UWAGA:

Powyższe sposoby przedstawiania zestawienia mogą być realizowane zarówno na ekran jak i na drukarkę, ale tylko szeroką - ze względu na zakres i czytelność przedstawianych wiadomości.

4.2.6. Zestawienia różne.

Ta opcja systemu będzie na bieżąco uzupełniana o zestawienia, zaproponowane przez użytkowników systemu i ich aktualny opis znajdował się będzie w ostatniej części instrukcji: DODATKI.

4.2.7. Obroty i salda kont analitycznych - wybór po syntetykach.

To zestawienie jest identyczne, jak opisane w p.4.2.5. z tą różnicą, że wyboru kont analitycznych, dla których chcemy zrobić zestawienie, dokonujemy z listy kont syntetycznych, tzn. wybierając zakres kont od 100 do 139 zestawienie będzie obejmowało wszystkie analityki od 100-00-0000 do 139-99-9999.

Wybierając zestawienie w formie zbiorczej, mamy możliwość zrezygnowania z wyświetlania (drukowania) sum dla kont analitycznych, uzyskując sumy kont syntetycznych, wynikające z sum kont analitycznych. Jest to przydatne, wtedy gdy dla kont rozrachunkowych chcemy uzyskać salda dwustronne.

4.2.8. Obroty i salda kont syntetycznych.

Po wybraniu tego zestawienia operator ma możliwość wyboru zakresu kont syntetycznych, dla którego może (na ekran lub drukarkę) wykonać zestawienia o różnym zakresie szczegółowości. Konto można wyszukiwać używając klawisza podpowiedzi <F5> (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 004--ver.5.00+
|
|                               Obroty i salda na kontach analitycznych                               |
|-----+
|
|                               Podaj konto początkowe: 000                               |
|                               końcowe: 999                                             |
|
|                               +-----+                                             |
|                               |1. ZBIORCZO |                                             |
|                               |2. MIESIACAMI |                                           |
|                               |3.KSIĘGOWANIAMI |                                          |
|                               +-----+                                             |
|
|-----+
|
|                               <F5> - wybór wg.                                       |
|-----+

```

Rys.

1. Zbiorczo - system przedstawi zestawienie w postaci sum obrotów i salda, za cały określony wcześniej okres;
2. Miesiącami - system przedstawi zestawienie w postaci miesięcznych sum i sald, za poszczególne miesiące z wybranego wcześniej okresu;
3. Księgowaniami - system przedstawi zestawienie w postaci sum obrotów i sald dla każdego księgowania, wykonanego dla danego konta syntetycznego z wybranego wcześniej okresu;

Salda kont rozrachunkowych będą w tym zestawieniu przedstawione jako per saldo. Chcąc uzyskać salda dwustronne, należy wykonać zestawienie podstawowe dla kont syntetycznych lub zestawienie robocze opisane w p.4.2.7. - zbiorczo.

4.2.9. Syntetyka i analityka wg. określonych wzorców.

W tej opcji użytkownik ma możliwość samemu określić na stałe zestawienia kont analitycznych lub syntetycznych wykonywane najczęściej (zastawienia sprawozdawcze, bilans, itp.). (rys.)

W opcji **3.Usuwanie wzorców**, operator ma możliwość skasowania niepotrzebnych wzorców.

W opcji **1.Opracowanie zestawienia**, operator wybiera (<F5>) nazwę wzorca, dla którego ma być wykonane zestawienie i po wybraniu ekranu lub drukarki uzyskamy sumy obrotów lub sald dla kont określonych we wzorcu i sumę dla wszystkich kont.

4.2.10. Zestawienie za dzień.

Wybierając powyższą opcję możemy uzyskać zestawienie zawierające obroty i salda kont analitycznych i syntetycznych, z księgowañ wykonanych w wybranym dniu.

4.2.11. Zestawienie za księgowanie.

Wybierając powyższą opcję możemy uzyskać zestawienie zawierające obroty i salda kont analitycznych i syntetycznych, z wybranego księgowania. Identyfikator księgowania można wpisać wykorzystując klawisz podpowiedzi <F5>. (rys.)

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          ROK 1996 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE
|-----+
|
|          +-----+
|          |1. Dokumenty księgowo
|          |2. Lista kont księgowych
|          |3. Zestawienia
|          +-----+
|          |1. Za aktualny miesiąc      |PROBA 1
|          |2. Za wybrane miesiące
|          |3. Za zamknięte miesiące
|          |4. Za rok
|          |5. Za dzień
|          |6. Za księgowanie
|          |7. Za dokument księgowy
|          |0. Poprzednie MENU
|          +-----+
|          Podaj identyfikator księgowania:
|-----+
|
|          <F5> - wybór wg.
```

Rys.

4.2.12. Zestawienie za dokument.

Po wybraniu powyższej opcji operator powinien podać datę dokumentu i wybrać z listy dokument, za który chce wykonać zestawienia. (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|          ROK 1996 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE
|-----|
|          Wybierz      dokument
|
|  Data      Rodz. Numer   Treść nagłówka                Wartość
|-----|-----|-----|-----|
|  01.01.95  PZ   1       PRZYJĘCIE ZEW. Z HUR. OL.         234.50
|  31.05.95  BO   1       BILANS OTWARCIA H/OLSZT.           0.00
|  09.06.95  RK  36/3      Z RAPORTU 123/12                 76,576.04
|  01.10.96  PZ   2
|

```

Rys.

Po wybraniu dokumentu do zestawienia, z poniższego menu można wybrać: (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          Zestawienia księgowo -Za dokument księgowy
|-----|
|
|          +-----+
|          |1. Pozycje - cały dokument
|          |2. Pozycje - dla wybranego konta
|          |3. Obroty i salda na kontach analitycznych
|          |4. Obroty i salda na kontach syntetycznych
|          |0. Poprzednie MENU
|          +-----+
|
|          <ESC> - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          <> - wybór
|

```

Rys.

1. Pozycje - cały dokument.

zostaną wyświetlone (wydrukowane) wszystkie pozycje dokumentu;

2. Pozycje - dla wybranego konta.

zostaną przedstawione te pozycje dokumentu, w których występuje wskazane konto analityczne;

3. Obroty i salda kont analitycznych.

zostaną przedstawione sumy obrotów i salda dla poszczególnych kont analitycznych, występujących w danym dokumencie;

4. Obroty i salda kont syntetycznych.

zostaną przedstawione sumy obrotów i salda dla poszczególnych kont syntetycznych, występujących w danym dokumencie;

4.3. Inne zestawienia i analizy.

4.3.1. Raport księgowania

Należy wybrać z głównego poziomu menu opcję: **1. Dokumenty księgowe**, a następnie opcję: **3. Raport księgowania**

- po wejściu w tą opcję, z listy dokonywanych księgowania możemy wybrać na podstawie identyfikatora, daty i godziny księgowania, interesujące nas księgowanie i przejrzeć wszystkie dokumenty księgowane w danym księgowaniu, bez możliwości dokonywania w nich zmian. Raport księgowania można skierować na drukarkę lub ekran. (rys.)

```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          Bieżąca obsługa księgowania - 1 w 1994 roku
|-----+
| Iden.ks.   M-C/Rok   Data      Godzina
|-----+-----+
| PROBA 1    1/1994    26.11.95  11:11
|
|
|
|
|-----+
|
|          Poszukiwanie ROK/MIESIĄC/DZIEŃ księgowania tzn. RRRMMDD
|          <ESC> - powrót          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          < ,PgUp,PgDn> - wybór
```

Rys.

4.3.2. Przeglądanie dokumentów zaksięgowanych

- po wybraniu tej opcji, wyświetlone zostanie następujące menu: (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|      Przejądanie dokumentów zaksięgowanych
|-----|
|
|      +-----+
|      |1. Przejądanie dokumentów w/g daty dokumentu |
|      |2. Przejądanie dokumentów w/g daty księgowania |
|      |3. Przejądanie dokumentów w/g identyfikatora ks. |
|      |4. Przejądanie dokumentu o określonym numerze |
|      |5. Przejądanie dokumentu o określonym rodzaju |
|      |6. Przejądanie dokumentów w/g wartości |
|      |7. Przejądanie dokumentów nierozliczonych |
|      |0. Poprzednie MENU |
|      +-----+
|
|-----|
|
|      <ESC>  - powrót
|      <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|      < >   - wybór
|

```

Rys.

Z powyższego menu możemy wybrać sposób odszukiwania dokumentów zaksięgowanych i uzyskujemy możliwość przeglądania dokumentów niezależnie od rodzaju księgowania.

4.3.2.1. Przejądanie dokumentów wg. daty dokumentu

- po wybraniu tej opcji, na ekranie pojawi się zapytanie systemu o daty - początkową i końcową - dla dokumentów, które mają wejść do zestawienia. (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|      Przejądanie dokumentów zaksięgowanych
|-----|
|
|
|
|      Podaj dat@ początkowA: 01.01.96
|      Podaj dat@ końcowA: 14.01.96
|
|-----|

```

Rys.

Po odszukaniu odpowiednich dokumentów system udostępnia trzy możliwości ich prezentowania:

- 1.Ekran.
- 2.Druk nagłówek.
- 3.Druk pozycji.

Po wybraniu prezentacji “na ekran”, zostaną wyświetlone informacje o wszystkich dokumentach z podanego zakresu czasu. Z listy dokumentów możemy wybrać jeden i zobaczyć

jego wszystkie pozycje.

4.3.2.2. Przeglądanie dokumentów wg. daty księgowania

Po wybraniu przeglądania dokumentów wg. daty księgowania, system prosi o podanie daty początkowej i końcowej, w który to przedziale będzie odszukiwał księgowania do zestawień. (rys.)

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|                               Przeglądanie dokumentów zaksięgowanych                               |
|-----|
|
|                               Podaj datę początkową: 01.01.96                               |
|                               Podaj datę końcową: 14.01.96                               |
|
|-----|
|
```

Rys.

Po podaniu dat, z prawej strony pojawią się dokładne daty i godziny księgowan rozpoczynających i kończących zestawienie.

Następnie zostaną wyświetlone nagłówki dokumentów z objętych zestawieniem księgowan, a całość poszczególnych dokumentów można zobaczyć po potwierdzeniu klawiszem *ENTER* wybranego dokumentu.

4.3.2.3. Przeglądanie dokumentów wg. identyfikatora księgowania

Po wybraniu przeglądania dokumentów wg. identyfikatora księgowania system poprosi o podanie wybranego identyfikatora, który można wpisać z klawiatury (o ile jest znany) lub skorzystać z pomocy (<F5>) i wybrać interesujące nas księgowanie. (rys.)

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          Przeglądanie dokumentów zaksięgowanych
|
+-----+

Podaj identyfikator księgowania:
+-----+
| JG/1/10 |
| JG/1/11 |
| JG/1/12 |
| JG/1/2  |
| JG/1/3  |
| JG/1/4  |
| JG/1/5  |
+-----+
```

Rys.

Tak jak poprzednio, dokumenty można przeglądać na ekranie lub skierować na drukarkę (wydruk nagłówek lub wydruk pozycji).

4.3.2.4. Przeglądanie dokumentów o określonym numerze.

Po wybraniu przeglądania dokumentów o określonym numerze system poprosi o podanie rodzaju i numeru dokumentu (rys.)

```
+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          Przeglądanie dokumentów zaksięgowanych
|
+-----+

Podaj rodzaj dokumentu: PZ
numer dokumentu: 123/2s
```

Rys.

Następnie zostanie wyświetlony nagłówek dokumentu i możliwości wyświetlenia pozycji dokumentu (na ekranie lub wydruk).

4.3.2.5. Przeglądanie dokumentów o określonym rodzaju.

Po wybraniu przeglądania dokumentów o określonym rodzaju system poprosi o podanie rodzaju dokumentu i spowoduje wyświetlenie (wydrukowanie) dokumentów o podanym rodzaju.

4.3.2.6. Przeglądanie dokumentów wg. wartości.

Po wybraniu przeglądania dokumentów wg. wartości system poprosi o podanie dwóch brzegowych wartości dla jakich ma spowodować wyświetlenie pozycji dokumentów, których wartości mieszczą się w podanym przedziale.

5. Inne opcje systemu.

5.1. Przeksięgowanie.

Po wybraniu tej opcji wyświetlony zostanie kolejny poziomy menu (rys.)

```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|      Bieżąca obsługa księgową - 1 w 1994 roku
|      Przeksięgowanie
|-----+
|
|      +-----+
|      |1. Opracowywanie dokumentów przekięgowania |
|      |2. Tworzenie - poprawianie wzorców         |
|      |3. Usuwanie wzorców                         |
|      |4. Poprzednie menu                          |
|      +-----+
|
|-----+
|
|      <ESC> - powrót
|      <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|      < > - wybór
```

Rys.

Przed przystąpieniem do opracowania dokumentu przekięgowania, należy wcześniej przygotować wzorzec, wybierając opcję: **2. Tworzenie - poprawianie wzorców.**

Po podaniu nazwy skróconej i pełnej przekięgowania, przechodzimy do wypełniania wzorca przekięgowania. (rys. i rys.)

```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|      Bieżąca obsługa księgową - 1 w 1994 roku
|      Przekięgowanie
|-----+
|
|      Podaj nazwę wzorca przekięgowania
|
|      +-----+
|      |CHWIL      NARAZIE
|      |KASA       PRZEKSIEGOWANIE PRÓBNE
|      |KOSZT      PRZEKSIEGOWANIE KOSZTÓW
|      |KOSZT      PRZEKSIEGOWANIE KOSZTÓW
|      +-----+
|
|-----+
|
|      <F5> - wybór wg.
```

Rys.

System sprawdza sposób opracowania wzorców i informuje o tym komunikatami.

Po opracowaniu wzorców kont można przystąpić do działań w opcji:

1. Opracowanie dokumentów przeksięgowania.

Po wybraniu tej opcji na liście dokumentów bieżących (Wprowadzanie dokumentów), zostanie wyświetlony dokument przeksięgowania (PP), który po zaksięgowaniu spowoduje przeksięgowanie kwot, zgodnie z wzorcem dokumentu przeksięgowania.

5.2. Rozliczanie kontrahentów.

W przypadku prowadzenia windykacji kont kontrahentów, każdej wprowadzonej pozycji księgowej po stronie WN, powinna odpowiadać pozycja po stronie MA. W ten sposób system będzie odróżniał pozycje rozliczone od nie rozliczonych. Po wybraniu w opcji: 1. Dokumenty księgowe, opcji: B. Rozrachunki z kontrahentami, operator uzyskuje dostęp do poniższego menu: (rys.)

```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          Rozrachunki z kontrahentami
|          Bieżąca obsługa księgowa - 1 w 1994 roku
|-----+
|
|          +-----+
|          |1. Rozliczanie płatności
|          |2. Opracowanie noty odsetkowej
|          |3. Opracowanie wezwania do zapłaty
|          |4. Potwierdzenie salda kontrahenta
|          |0. Poprzednie MENU
|          +-----+
|
|-----+
|
|          <ESC> - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          < > - wybór
```

Rys.

po wybraniu z niego opcji: 1. Rozliczenie płatności, musi wybrać konto kontrahenta, dla którego będzie rozliczał wprowadzone strony (pozycje) księgowe. (rys.)

operatora, a gdy wystąpią niezgodności wartości wiązanych pozycji (płatności częściowe), operator powinien zdecydować o pozostawieniu różnicy na koncie. (rys.)

```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|      200000000          Rozrachunki z kontrahentami          |
|      OBROT Y ZBIORCZE          |
|      WYBIERZ KONTRAHENTA          |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
|          STRONA WN          |          STRONA MA          |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
Dokument:
Opis :
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
|Data dok.   | Treść          | Wartość   | |Data dok.   | Treść          | Wartość   |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
| . . .     |                | 0.00     | |                |                |                |
|                |                |                | |                |                |                |
|                |                |                | |                |                |                |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
|
| <ESC> - powrót          | <ENTER> - potwierdzenie wyboru
| < > - wybór            |
| <F8> - Usunięcie       |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+

```

Rys.

Wybierając opcję: **2. Opracowanie noty odsetkowej**, mamy do dyspozycji poniższe menu, z którego można wybrać sposób opracowania noty:

- na podstawie danych z FK;
- na podstawie danych z SOOT. (rys.)

```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|      Rozrachunki z kontrahentami          |
|      Opracowanie noty odsetkowej          |
|      WYBIERZ KONTRAHENTA          |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
|
|          +-----+-----+-----+-----+-----+-----+
|          |1. Opracowanie noty na podstawie danych z FK |
|          |2. Opracowanie noty na podstawie danych z SOOT |
|          |0. Poprzednie MENU                             |
|          +-----+-----+-----+-----+-----+-----+
|
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
|
| <ESC> - powrót
| <ENTER> - potwierdzenie wyboru
| < > - wybór
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+

```

Rys.

W obydwu przypadkach musimy wybrać kontrahenta (konto księgowo), dla którego będzie liczona nota (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|      Rozrachunki z kontrahentami
|      Opracowanie noty odsetkowej na podstawie danych z SOOT
+      WYBIERZ KONTRAHENTA
+      WYBIERZ KONTRAHENTA
+-----+
|"KONTRAHENT NR 1                11-700 MRaGOWO
|KONTRAHENT NR 2                11-700 MRaGOWO
|KONTRAHENT NR 3 SKL.MRaGOWO    11-700 MRaGOWO
|KONTRAHENT NR 4                11-407 SWIEȚA LIPKA
|KONTRAHENT NR 5      OLSZTYN   10-416 OLSZTYN
|KONTRAHENT NR 6                11-700 MRaGOWO
|KONTRAHENT NR 7                11-700 MRaGOWO
|KONTRAHENT NR 8                11-700 MRaGOWO
|KONTRAHENT NR 9                11-733 BARANOWO
|KONTRAHENT MIKOŁAJKI          11-733 BARANOWO
|KONTRAHENT NR 10              11-730 MIKOŁAJKI
|KONTRAHENT CZESŁAW            12-221 RUCIANE NIDA
|KONTRAHENT JAN                11-707 WARPUNY
|KONTRAHENT NR 11              11-705 GRABOWO
|KONTRAHENT NR 12  MAREK       12-200 PISZ
+-----+

```

Rys.

a następnie nie rozliczoną fakturę (pozycję księgową) (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|      Rozrachunki z kontrahentami
|      Opracowanie noty odsetkowej na podstawie danych z SOOT
+      WYBIERZ KONTRAHENTA
+
+      WYKAZ FAKTUR NIEZAPŁACONYCH I ZAPŁACONYCH PO TERMINIE
+
Dla : Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe
10-416 Olsztyn          MAGAZYN NR 1.
+-----+
| NR FAKT. | DATA DOK. | TER. PŁAT. | WARTOŚĆ DOKUM. | NIEZAPŁACONO | DATA WPŁ. | ZAZ. |
+-----+
|          | . . . . . | . . . . . | 0.00 | 0.00 | . . . . . |
+-----+
+
|          <F9> - zaznaczenie/odznaczenie
|          <ESC> - powrót          <ENTER> - opracowanie noty
|          < > - wybór
+-----+

```

Rys.

System przygotowany jest do opracowania wezwania płatniczego dla kontrahenta za zaległe faktury (pozycje księgowy) oraz do uzgadniania salda z kontrahentami, na podstawie nierozliczonych pozycji księgowych.

5.3. Zmiana miesiąca księgowego - zamykanie BO.

Po dokonaniu wszystkich księgowoń zasadniczych na dany miesiąc, użytkownik powinien zamknąć miesiąc księgowy. Po wejściu w opcję zamknięcia miesiąca lub BO, wyświetlony zostanie poniższy ekran: (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00--+
|
|      Zmiana miesiąca księgowego - 1 w 1994 roku
|
+-----+
|
|      Zamykamy Miesiąc (T/N)? N
|
|      +-----+
|      |ZAMKNIĘCIE MIESIĄCA WYMAGA|
|      |PODWOJNEGO POTWIERDZENIA |
|      |NACISKAJĄC KLAWISZE      |
|      | < T > i < ENTER >      |
|      +-----+
|
+-----+

```

Rys.

Zamknięcie miesiąca zostanie dokonane po dwukrotnym wpisaniu w podświetlone pole znacznika: "T" i potwierdzeniu (*ENTER*). Zamknięcie miesiąca spowoduje nie drukowanie na zestawieniach tekstu

“ZESTAWIENIE ROBOCZE”,

a jednocześnie uniemożliwi dokonywanie zmian obrotów na kontach poprzez księgowanie na zamknięty miesiąc.

Uwaga :

Przed zamknięciem miesiąca, wszystkie księgowania powinny być wykonane jako zasadnicze i wszystkie dokumenty z danego miesiąca powinny być wpisane do dziennika.

Po zamknięciu grudnia system ostrzeże, iż jest to jednocześnie zamknięcie roku i umożliwi przeniesienie BZ starego roku, na BO nowego roku. Przed przeniesieniem powinny być spełnione następujące warunki :

- przygotowana (otwarta) księga na nowy rok, z przeniesieniem kont analitycznych;
- do nowego roku przeniesione zostaną salda poszczególnych kont analitycznych.

5.4. Zmiana - zakładanie nowej księgi.

Przekazywany użytkownikowi system jest przeznaczony do prowadzenia, do 10 ksiąg rachunkowych. Zmiany aktualnej księgi pracy dla danego operatora oraz zakładania nowej księgi dokonuje się po wyborze w opcji: **4. Funkcja kontrolno - sterujące**, opcji: **2. Zmiana księgi**; - zostanie wyświetlona aktualna lista otwartych ksiąg. Możemy dokonać zmiany poprzez podświetlenie wybranej księgi i naciśnięcie klawisza *ENTER*. (rys.)


```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|                               Funkcje kontrolno-sterujące
|
+-----+
|
|                               +-----+
|                               |1. Lista kontrahentów |
|                               |2. Lista pracowników |
|                               |0. Poprzednie MENU   |
|                               +-----+
|
+-----+
|
|                               <ESC>  - powrót
|                               <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|                               < >    - wybór
|
+-----+
```

Rys.

```
+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|                               Funkcje kontrolno-sterujące
|
+-----+
|
|                               +-----+
|                               |1. Kontrahent z listy SOOT |
|                               |2. Kontrahent z listy PD   |
|                               |2. Kontrahent z listy FK   |
|                               +-----+
|
+-----+
```

Rys.

Po wyborze systemu (można prowadzić oddzielną listę w FK), następuje wyświetlenie alfabetycznej listy kontrahentów, z możliwością wyszukiwania wg. nazwy. (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|           Funkcje kontrolno-sterujące
|           Ewidencja KONTRAHENTÓW
|-----+-----+
|           Nazwa                               Adres
|-----+-----+
| "           OWO                               11-700 MRaGOWO   UL.       6
| ALFRED      MRaGOWO                          11-700 MRaGOWO
| A           HALINA MRaGOWO                    11-700 MRaGOWO   UL.
| AS          KRYSZYNA                          11-407 SWIEŻA LIPKA
| AS          MAGAZYN NR1. OLSZTYN              10-416 OLSZTYN
| BAR         11-700 MRAGOWO
| BAR B      11-700 MRaGOWO                     UL.
| BAR M      11-700 MRAGOWO                     UL.
| BAR,J      11-733 BARANOWO
| B          ANNA MIKOŁAJKI                     11-733 BARANOWO
| B          JERZY MIKOŁAJKI                    11-730 MIKOŁAJKI   UL.
| B          CZESŁAW                             12-221 RUCIANE NIDA   UL.
| B          JAN                                11-707 WARPUNY
| CA         11-705 GRABOWO
| CA        PISZ                                12-200 PISZ
|-----+-----+
|
| <ESC> - powrót                               <ENTER> - potwierdzenie wyboru
| < > - wybór
| <F7> - Dopisanie pozycji

```

Rys.

poprzez wybranie kontrahenta (klawisz *ENTER*), możemy uzyskać więcej wiadomości, np. numer NIP. (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|           Funkcje kontrolno-sterujące
|           Ewidencja KONTRAHENTÓW
|-----+-----+
|           Nazwa                               Adres
|-----+-----+
|
| Nazwa i siedziba firmy: AR                     MRaGOWO
| Identyfikator VAT      : 111-222-33-44
| Nazwa firmy pełna     : Ar                     Ogólnospożywczy
|                       : ul.Ssssss Zzzzzzzzz 00-
| Kod Miejscowość      : 11-700 Mragowo
| Adres                 : ul.Aaaaaa Zzzzzzzzz 00
| Telefon               :
| Nazwa Banku           :
| Numer konta           :
|
|-----+-----+
|
| <ESC> - powrót                               <ENTER> - potwierdzenie wyboru
| < > - wybór
| <F7> - Dopisanie pozycji

```

Rys.

5.7. Rodzaje dokumentów.

Administrator systemu w opcji: **7. Rodzaje dokumentów**, dostępnej w: **Funkcje kontrolno-sterujące**, określa trzyznakowe wyróżniki używanych w systemie dokumentów i jednocześnie, gdy zdecydowano się na kilka rodzajów dzienników określa numer dziennika, do którego ma być wpisywany dany rodzaj dokumentów. (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                               Funkcje kontrolno-sterujące
|
+-----+
|
|                               Lp.   Symbol   Pełna nazwa dokumentu   Numer dziennika
|-----+-----+-----+-----+
| 1 | PZ   | PRZYJĘCIA ZEWNĘTRZNE   | 1
| 2 | WZ   | WYDANIE ZEWNĘTRZNE    | 1
| 3 | F    | FAKTURA                | 1
| 4 | KP   | KASA PRZYJMIE          | 1
| 5 | MM   | PRZES.MIĘDZY MAGAZ.    | 1
| 6 | KZ   | KOREKTA ZAKUPU         | 1
| 7 | RK   | RAPORT KASOWY          | 1
| 8 | PP   | POLECENIE PRZEKSIEG.   | 1
|-----+-----+-----+-----+
|
|                               <ESC> - powrót
|                               <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|                               <F5> - wybór wg.

```

Rys.

5.8. Ustalanie dostępu do kont księgowych.

Jest to opcja dostępna administratorowi systemu. Składa się z trzech wyróżników kont syntetycznych: "A", "B", "C", do których dostęp (w zakresie dokonywania zestawień) ma być ograniczony, tylko do wybranych operatorów. Udostępnianie kont odbywa się na liście uprawnień poszczególnych operatorów (patrz roz. 3.1. *Ustalenie parametrów instalacyjnych*). Zaznaczanie kont wyróżnikami: "A", "B", "C", odbywa się poprzez wpisanie odpowiedniego znacznika ("A", "B", "C"), obok nazwy konta (rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY----- : 001--ver.5.00+
|
|                               Rejestrowanie Kont Księgowych
|
+-----+
|
|                               Numer   Nazwa                               ABC
|-----+-----+-----+
| 100 KASA
| 101 KASA KRAJOWYCH ŚR. PIENIĘŻNYCH
| 131 BIEŻĄCY RACHUNEK BANKOWY           A
| 140 INNE ŚRODKI PIENIĘŻNE             B
| 200 ROZRACHUNKI Z KONTRAHENTAMI       C
| 201
| 221 ROZRACHUNKI Z URZĘDEM SKARBOW.
| 222 ROZRACHUNKI Z US-ROZLICZENIE
| 240 POZOSTAŁE ROZRACHUNKI
|-----+-----+-----+

```

Rys.

UWAGA:

W kolumnie wyróżników inne znaki będą ignorowane przez system.

5.9. Odnowienie zbiorów porządkujących.

Opcja wykonywana w przypadku nieprawidłowej pracy systemu. Do wykonania odnowienia zbiorów porządkujących niezbędne jest wyjście z systemu pozostałych użytkowników. Zalecane jest wykonywanie odnowienia zbiorów porządkujących przynajmniej raz w tygodniu.


```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00-+
|                               Funkcje kontrolno-sterujące |
|                               Przygotowanie systemu do odczytu danych |
+-----+
|                               +-----+
|                               |1. Z Systemu Obsługi Obrotu Towarowego |
|                               |2. Z Systemu Rozliczenia Sklepu      |
|                               |3. Z Rejestratora Podatkowego       |
|                               |4. Z Systemu Środków Trwałych      |
|                               |5. Z Systemu Kadry i Płace          |
|                               |0. Poprzednie MENU                 |
|                               +-----+
+-----+

<ESC>  - powrót
<ENTER> - potwierdzenie wyboru
< >   - wybór

```

Rys.

Z powyższego menu wybieramy system, do którego chcemy uzyskać dostęp. Następnie wyświetlona zostanie lista możliwych do odczytywania dokumentów, z wybranego systemu. Dla każdego dokumentu należy dokonać dekretacji kont na odpowiednich stronach księgowych. Dekretacji dokonuje się w sposób identyczny jak w opisanym przykładzie dla wszystkich systemów i rodzajów dokumentów:

Przykład: wybieramy do dekretacji dokumenty z SOOT .Wyświetlone zostanie dostępne menu (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY----- : 001--ver.5.00-+
|                               Funkcje kontrolno-sterujące |
|                               Przygotowanie systemu do odczytu danych |
+-----+
|                               DEKRETACJA KONT                    |
|                               +-----+
|                               |1. Dla dokumentów zakupu          |
|                               |2. Dla dok. sprzedaży faktur.    |
|                               |3. Dla dok. sprz. niefakturow.    |
|                               |4. Dla zbiorcz. fakt. sprzed.    |
|                               |5. Dla dokumentów MM              |
|                               |6. Dla dokumentów PW              |
|                               |7. Dla dokumentów DW              |
|                               |8. Dla dokumentów RW              |
|                               |9. Dla protokółów szkód          |
|                               |A. Dla dokumentów KP              |
|                               |B. Dla dokumentów KW              |
|                               |C. Dla płatności gotów.-przel.    |
|                               |0. Poprzednie MENU                 |
|                               +-----+
+-----+

<ESC>  - powrót
<ENTER> - potwierdzenie wyboru
< >   - wybór

```

Rys.

następnie wybieramy dokument sprzedażowy. Wyświetlony zostanie kolejny ekran, z kolumnami przeznaczonymi do wprowadzania odpowiednich danych (rys.)


```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          Odczyt danych z Systemu Obsługi Obrotu Towarowego          |
+-----+
|
|          Odczytywanie dokumentów :
|-----+
|1. Z raportu obrotów          |
|2. Z raportu kasowego - płatności gotówkowe |
|3. Z raportu kasowego - płatności przelewowe |
|0. Poprzednie menu          |
+-----+
|
|-----+
|          <ESC>  - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          < >   - wybór
|-----+

```

Rys.

z którego wybieramy pierwszą opcję: 1.Odczytywanie dokumentów z raportu obrotów
- wyświetlony zostanie poniższy ekran, z którego wybieramy raport do odczytu (rys.)

```

+KSIĘGA PIERWSZA-----SYSTEM FINANSOWO-KSIĘGOWY-----Okr: 001--ver.5.00+
|
|          Odczyt danych z Systemu Obsługi Obrotu Towarowego          |
+-----+
|
|          WYBIERZ RAPORT DO ODCZYTU
|-----+
|Nr rap. Nr mag. Dat.rap. Data koń. Dat.odcz.|
+-----+
| 1     2     01.01.95 04.01.95  .  . |
| 2     2     05.01.95 06.01.95  .  . |
| 3     2     07.01.95 14.01.95  .  . |
| 4     2     15.01.95 20.01.95  .  . |
| 5     2     21.01.95 27.01.95  .  . |
| 6     2     28.01.95 31.01.95  .  . |
| 7     2     01.02.95 09.02.95  .  . |
| 8     2     10.02.95 17.02.95  .  . |
+-----+
|
|-----+
|          <ESC>  - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          < >   - wybór
|-----+

```

Rys.

a następnie, po potwierdzeniu, następuje odczytywanie dokumentów raportu. (rys. i rys.)

```

+księga pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY-----Okr: 001--ver.5.00-+
|
|          Odczyt danych z Systemu Obsługi Obrotu Towarowego
|-----|
|
|          +-----+
|          | Raport przygotowany do odczytu
|          | NR RAPORTU   -   2
|          | NR MAGAZYNU -   2
|          | Z DNIA     - 05.01.95
|          +-----+
|
|          | Raport może być odczytywany |
|          | Potwierdź czy odczytywać   |
|          | (T)ak / (N)ie               |
|          +-----+
|-----|

```

Rys.

```

pierwsza-----SYSTEM FINANSOWO-KSIEGOWY-----Okr: 001--ver.5.00-+      +księga
|
|          Odczyt danych z Systemu Obsługi Obrotu Towarowego
|-----|
|***Dane Dowodu**
| Rodzaj: FV          Numer: 00011/02   Miesiąc: 1       Data: 05.01.95
| Treść:              Wartość:          975.32
| Kntrh: HOTEL MRAGOWO                    Nr kol.: 1
|-----|
|
|          PROSZĘ CZEKAĆ
|          ODCZYTUJĘ DANE
|
|-----|
|
|          <ESC> - powrót
|          <ENTER> - potwierdzenie wyboru
|          <F5> - wybór wg.          <Pg.Dn> - następny dokument
|-----|

```

Rys.

Po odczytaniu dokumentów z wybranego raportu, przechodzimy do opcji: 2. Lista dokumentów odczytanych, gdzie z listy można wybrać kolejne dokumenty i przejrzeć ich wszystkie pozycje, można dokumenty poprawiać lub kasować w całości. Opcja działa na takiej samej zasadzie, jak opcja: 1. Wprowadzanie dokumentów.

Dodatki:

Dodatek A: Archiwizacja w systemie

A1. Archiwizacja

Archiwizacja jest jednym z najważniejszych tematów związanych z użytkowaniem komputerów. Po kilkumiesięcznym używaniu komputerów okazuje się, że wartość danych zgromadzonych na dyskach twardych jest bardzo duża. Często przekracza wartość oprogramowania używanego do pracy, czy nawet wartość sprzętu. Nie chodzi tu oczywiście o wartość rynkową, ale o trudne do wyliczenia koszty związane z odtworzeniem danych w przypadku awarii, czy kradzieży sprzętu. W naszym kraju użytkownicy komputerów nie zdają sobie z tego sprawy, a odpowiedzialność za właściwe zabezpieczanie danych ponosi zawsze użytkownik komputerów.

Istnieje kilka sposobów zabezpieczania danych. Najpoważniejszą z nich jest używanie specjalnych urządzeń zwanych *streamer'ami* (czyt. strimerami). Urządzenie takie dokonuje archiwizacji całych dysków twardych na specjalnych kasetach. Archiwizacja dokonywana jest bardzo szybko i pewnie. Kasety są wymienne i umożliwiają dokonanie wielu archiwów na jednej kasecie lub jednego archiwum na kilku kasetach, w zależności od pojemności kaset czy wielkości danych do zarchiwizowania. Rozwiązanie to jest jednak stosunkowo drogie i szczególnie polecane w przypadku archiwizacji dużej ilości, często zmienianych ważnych danych. Stosuje się go powszechnie w średnich i dużych instalacjach sieciowych. Coraz powszechniej na świecie stosowane jest przechowywanie danych na dyskach optycznych (jednorazowego zapisu, czy magnetoptyczne dyski wielokrotnego zapisu). Rozwiązanie to jest bardzo drogie, ale też najpewniejsze. Stosuje się je w najpoważniejszych instytucjach na świecie.

Innym ze sposobów stosowanym w sieciach jest wydzielenie na jednym ze stanowisk lokalnego dysku twardego, na którym dokonuje się kopiowania najważniejszych danych z sieci komputerowej. Rozwiązanie to stosunkowo tanie (z uwagi na niskie ceny dysków), jest tak samo szybkie jak używanie streamerów jednak z uwagi na niewymiennność twardych dysków ilość dokonanych kopii danych jest ograniczona. Przy potrzebie posiadania wielu kopii danych, rozwiązanie to jest droższe od stosowania streamerów.

Kolejnym ze sposobów jest przechowywanie danych archiwalnych na dyskietkach. Jest to rozwiązanie najtańsze (jeśli chodzi o koszty bezpośrednie), ale też najbardziej czasochłonne. Daje też umiarkowaną pewność zapisu. Niewątpliwą zaletą tego rozwiązania jest praktycznie nieograniczona pojemność, czy możliwość tworzenia wielu niezależnych archiwów (zależy to tylko od ilości posiadanych dyskietek).

Niezależnie od wybranego rozwiązania istotna jest częstość dokonywania archiwizacji, ilość kopii archiwalnych oraz czas przechowywania danych. Jeśli stwierdzimy, że czas i koszt odtworzenia danych za ostatni tydzień pracy jest do przyjęcia (w stosunku do czasu i kosztu archiwizacji), dokonujemy archiwizacji co tydzień. Jeśli uważamy, że czas i koszt archiwizacji codziennej jest niewspółmiernie niski do ważności danych, archiwizujemy codziennie. Jeśli mamy szczególne zaufanie do sprzętu, oprogramowania i obsługi, a koszt odtworzenia danych jest niski lub odtwarzanie danych w całości może nie być celowe wtedy archiwizacji dokonujemy rzadziej lub w ogóle.

Archiwizacji można dokonywać na tych samych nośnikach (płytkach, dyskach, dyskietkach), jednak mogą wystąpić sytuacje, gdy dane w komputerze uległy częściowemu uszkodzeniu, a o tym fakcie dowiadujemy się z opóźnieniem i wtedy zarchiwizowane dane są częściowo lub w całości bezużyteczne. Zabezpieczamy się przed tym robiąc kopie na nośnikach (płytkach, dyskietkach) oraz "odkładamy je na półkę", tzn. nie używamy ich przez jakiś czas lub w ogóle do wykonywania na nich nowych archiwów. Pominięty tu zostaje problem pozostawienia na nośnikach archiwalnych

danych, które nie są nam w tej chwili potrzebne i zostają usunięte z dysków, aby odzyskać miejsce dla pracy bieżącej.

Biuro Projektów i Obsługi Systemów Informatycznych "KJM" s.c. proponuje dla użytkowników swoich systemów kombinację dwóch z wyżej wymienionych metod. Z uwagi na cenę podstawowym nośnikiem kopii archiwalnych są płyty CD. W przypadku zaś sieci komputerowych, z uwagi na dużą ilość danych poddawanych archiwizacji dodatkowym elementem jest twardy dysk na jednym ze stanowisk. Podczas archiwizacji dokonywana jest kompresja danych. Zmniejsza to czas potrzebny na dokonanie archiwizacji oraz zmniejsza objętość archiwum. Zastosowana metoda nie dopuszcza też bezpośredniego (bez rozpakowania), samodzielnego odtworzenia danych z archiwum. Spowodowane jest to przede wszystkim troską o klienta, gdyż w przypadku problemów z danymi (awaria sprzętu, poważny błąd w oprogramowaniu, czy błąd obsługi), należy przede wszystkim usunąć przyczynę awarii. Gdyby użytkownik mógł sam odtwarzać dane, ewentualna awaria sprzętu mogłaby uszkodzić archiwum. Podobna sytuacja mogłaby mieć miejsce z niewprawną obsługą. Jednak dla pełnego komfortu użytkownika w dodatku opisana jest metoda odtworzenia danych z archiwum, nazwy i opis archiwizowanych plików oraz powtórzone podstawowe wymagania konfiguracyjne w komputerze. Opis skierowany jest do osób znających technikę komputerową i wystarczy do odtworzenia danych i uruchomienia oprogramowania.

Archiwizacja

Zastosowana metoda umożliwi przeniesienie danych na lokalny dysk, a następnie wielodyskietkową archiwizację podstawowych plików danych programu lub od razu wielodyskietkową archiwizację danych.

Istnieją dwa warianty pracy:

1. Szybkie przeniesienie danych na lokalny dysk twardy, w momencie gdy NIKT nie pracuje w systemie. A następnie w wolnej chwili, podczas gdy inni mogą pracować w systemie, przeniesienie danych na dyskietki. W przypadku dużej ilości danych przeniesienie danych na dyskietki może trwać dość długo.

2. Archiwizacja bezpośrednio danych z systemu na dyskietki. NIKT nie może pracować w tym czasie w systemie. W przypadku dużej ilości danych, przeniesienie danych na dyskietki może trwać dość długo.

Prace rozpoczyna się w momencie gdy NIKT nie pracuje w systemie, którego dane chcemy przenieść, tzn. przed lub po używaniu programu.

Z menu: MENU użytkownika systemów firmy KJM (rys.), wybieramy opcję: Archiwizacja

```

+-----+
!* MENU użytkownika systemów firmy "KJM" *!
+-----+
1. Uruchomienie Rejestratora Pdatkowego
2. Uruchomienie Systemu Obsługi Obrotu Towarowego
3. Uruchomienie Systemu Finansowo Księgowego
4. Archiwizacja
0. Wyjście z MENU
+-----+
<ESC>-Powrót <>-Wybór <ENTER>-Potwierdzenie

```

Rys.

następnie z listy systemów do archiwizacji (jeśli takowe są), wybieramy System Finansowo-Księgowy (rys.)

```

+-----+
!*          Wybierz:          *!
+-----+
1. Archiwizacja systemu Finansowo-Księgowego
2. Formatowanie dyskietki w napędzie A:
3. Formatowanie dyskietki w napędzie B:
0. Wyjście z MENU
+-----+
<ESC>-Powrót <>-Wybór <ENTER>-Potwierdzenie

```

Rys.

a z następnego menu wybieramy odpowiednią księgę: (rys.)

```

+-----+
!*          Wybierz KSIĘGE /okres/          *!
+-----+
1. ROK 1992 PRZEDSIĘBIORSTWO DEMONSTRACYJNE
2. NOWA
3. WAKSD
4. PROMAR
5. ERK 1995
6. MAZURY
0. Inny klawisz bez archiwizacji
+-----+
<ESC>-Powrót <>-Wybór <ENTER>-Potwierdzenie

```

Rys.

Jeśli posiadane dyskietki nie są formatowane, operator przed archiwizacją danych może dokonać formatowania dyskietek w odpowiednim napędzie (rys.).

Po wyborze księgi do archiwizacji nastąpi kompresja danych do plików, co na ekranie wyglądać

będzie następująco: (rys.)

```
Updating archive : d:/FK/ARCHFK/FKDAN001.LZH
==> 13% DOKUM.DBF      ooooooooooooooooooooo
==> 21% DOK_NAG.DBF    o
==> 35% DOK_SOOT.DBF  o
==> 39% DOK_SORK.DBF  o
==>  9% DO_PRZEK.DBF  o
==> 44% FORMULY.DBF   o
==> 32% KODDRUK.DBF   o
==> 15% KONTA.DBF     ooooooooooooooooooooo
==> 45% KONTA_O.DBF   o
==> 44% KONTA_S.DBF   o
==> 43% KSIEG.DBF     o
==> 56% K_KSIEG.DBF  o
==> 58% MIESIAC.DBF  o
==> 53% NAZW_ZES.DBF o
==> 34% NROZ_DOK.DBF o
==> 44% PAR_INS.DBF  o
==> 31% POR_MAG.DBF  o
Freezing POR_SLOW.DBF oo...
```

Rys.

- po zakończeniu kompresji (rys.)

```
+-----+
|                                     |
|                                     | Wybierz opcję:                       |
|-----z
1. Przygotowanie do przeniesienia danych na dyskietki w napędzie A:
2. Formatowanie dyskietki w napędzie A:
3. Formatowanie dyskietki w napędzie B:
0. Inny klawisz bez przeniesienia lub formatowania
-----
<ESC>-Powrót <>-Wybór <ENTER>-Potwierdzenie
```

Rys.

i wyborze opcji: 1. Przygotowanie danych do przeniesienia na dyskietki w napędzie. skompresowany plik zostanie podzielony na odpowiednią ilość plików, o wielkości odpowiadającej pojemności dyskietek. (rys.)

```

                          Wybierz opcję:                |
-----
1. Przeniesienie danych na dyskietki w napędzie A:
2. Przeniesienie danych na dyskietki w napędzie B:
0. Inny klawisz bez archiwizacji lub formatowania
-----
<ESC>-Powrót <>-Wybór <ENTER>-Potwierdzenie

*****
*
*                               *
*                   Włóż dyskietkę do napędu A:           *
*                   i naciśnij ENTER                       *
*                               *
*                               *
*****

```

Rys.

Po pojawieniu się powyższego komunikatu należy włożyć dyskietkę do napędu i po naciśnięciu klawisza *ENTER*, system sprawdzi zawartość dyskietki, aby nie zapisać przechowywanych danych. (rys.)

```

*****
*
*                               *
*                   Włóż dyskietkę do napędu A:           *
*                   i naciśnij ENTER                       *
*                               *
*                               *
*****

ZAWARTOŚĆ Dysku w Napędzie A:
      KOR.EXE           28:11:1995
1031680 bajtów wolnych na dysku.

Czy użyć tej dyskietki ? (T/N):

```

Rys.

UWAGA !!!

WYRAŻENIE ZGODY NA UŻYCIĘ DYSKIETKI POPRZEZ WCIŚNIĘCIE KLAWISZA {T}, POWODUJE **USUNIĘCIE** Z DYSKIETKI WSZYSTKICH **POPZEDNICH DANYCH** (POPZEDNICH STARYCH ARCHIWÓW). PRZED WCIŚNIĘCIEM KLAWISZA {T} NALEŻY DOKŁADNIE ODCZYTAĆ DATĘ POPZEDNIEGO ARCHIWUM.

Następnie program dokonuje kompresji danych na dyskietce, informując o postępach na ekranie. Pojawienie się komunikatu: (rys.)

```
*****
*
*           Włóż dyskietkę do napędu A:           *
*           i naciśnij ENTER                       *
*
*****
```

Rys.

- świadczy o konieczności użycia więcej niż jednej dyskietki do przechowania danych. Operator powinien włożyć nową dyskietkę do napędu, w celu prawidłowej kontynuacji archiwizacji.

Dodatek B: Możliwe do odczytania wartości z innych systemów

DOSTAWA NIE FAKTUROWANA			
MARŻA			
MARŻA - OPAKOWANIA			
ODCHYL.OPK.OD C EWID/SPRZ			
ODCHYL.TOW.OD C.EWID/SPRZ			
ODCHYLENIA MARŻY /C.EW./			
ODCHYLENIA VAT /C.EWID./			
OPAKOWANIA			
OPAKOWANIA W CEN.EWID/NET			
PODATEK VAT 7%			
PODATEK VAT 22%			
PODATEK VAT NALEŻNY /ZAK/			
PODATEK VAT NALICZONY/ZAK			
PODATEK VAT OGÓLEM			
POZOSTAŁO DO ZAPŁATY			
SPRZEDAŻ OPAKOW. WG C.ZAK			
SPRZEDAŻ TOWARÓW WG C.ZAK			
STRATY			
TOWARY BRUTTO			
TOWARY BRUTTO / 7% VAT/			
TOWARY BRUTTO /22% VAT/			
TOWARY NETTO			
TOWARY NETTO / 7% VAT/			
TOWARY NETTO /22% VAT/			
TOWARY ZE STAWKĄ 0% VAT			
TOWARY ZWOLNIONE OD VAT			
TOWARY W CEN.EWID ZW VAT			
TOWARY W CEN.EWID. 0%VAT			
TOWARY W CEN.EWID.22%VAT			
TOWARY W CEN.EWID.7% VAT			
TOWARY W CEN.EWID.NETTO			
UTARGI			
WARTOŚĆ OGÓLEM			
WPLĄTY INNE			
WPLĄTY KONTRAHENTÓW			
WPLĄTY PRACOWNIKÓW			
WYPŁATY INNE			
WYPŁATY KONTRAHENTOM			
WYPŁATY PRACOWNIKOM			
ZA TRANSPORT			
ZAKUP TOW.W C.DET.BRUTTO			
ZAKUP.TOW.NETTO+MARŻA			
ZAPŁACONO CZEKIEM			
ZAPŁACONO GOTÓWKĄ			
ZAPŁACONO PRZELEWEM			

OPIS ZBIORÓW SYSTEMU FINANSOWO-KSIĘGOWEGO. FIRMY KJM Sp z o.o.

Pliki baz danych zapisane są w ogólnie znanym formacie DBASE. Oprócz danych o firmie ujętych w pliku INSTAL.DBF wszystkie inne dane zapisane są w sposób jawny, możliwy do obróbki (sprawdzenia) przez dowolny program czytający w/w format.

W poniższej informacji zakładamy, że program znajduje się w katalogu FK katalogu głównego.

W katalogu \FK znajdują się pliki stanowiące program oraz zawierające dane wspólne dla wszystkich ksiąg rachunkowych. SĄ to:

1. FIKA.EXE – program w wersji DOS lub FIKA – program w wersji LINUX
2. HASLO.DBF - lista operatorów dopuszczonych do pracy w systemie;
3. OKRESY.DBF - lista otwartych ksiąg rachunkowych;
4. SYSTEMY.DBF - parametry do współpracy systemu FK z innymi systemami;
5. INSTAL.DBF - informacje instalacyjne programu, dane o użytkowniku (kodowane);
6. INNE pliki oraz zbiory o rozszerzeniu NTX służące do szybkiego wyszukiwania danych, nie zawierające nowych informacji.

W podkatalogach DAN001, DAN002 itd. katalogu FK stanowiących odrębne księgi rachunkowe znajdują się pliki opisujące konkretne księgi rachunkowe. Dane pierwotne -podstawowe- zawarte są w następujących plikach:

1. DOK_NAG.DBF - nagłówki wprowadzanych dokumentów księgowych;
  - NR_DOKUM - numer wewnętrzny dokumentu;
  - NR_FAKT - nie wykorzystywane;
  - KONTRAH - nazwa kontrahenta;
  - OPER - inicjały operatora, który wprowadził dokument;
  - RD_DOW - rodzaj dokumentu;
  - NR_DOW - numer dokumentu wprowadzony przez operatora;
  - DATA - data dokumentu;
  - ROK - rok księgowy;
  - MIESIAC - miesiąc zaksięgowania dokumentu;
  - NR_POZ - nie wykorzystywane;
  - WART_NAG - wartość nagłówka dokumentu;
  - SUMA_WN - wartość strony WN;
  - SUMA_MA - wartość strony MA;
  - TRESC_NAG - treść nagłówka wprowadzona przez operatora;
  - CZY_ZBILAN- określenie czy dokument jest zbilansowany;
  - CZY_KSIEG - określenie czy dokument jest zaksięgowany;
  - NR_KSIEG - numer księgowania, w którym zaksięgowano dokument;
  - ILE_DNI - nie wykorzystywane;
  - D_WN - nie wykorzystywane;
  - D_MA - nie wykorzystywane;
2. DOKUM.DBF - pozycje wprowadzanych dokumentów księgowych;
  - NR_DOKUM - numer wewnętrzny dokumentu;
  - OPER - inicjały operatora, który wprowadza pozycje dokumentu;
  - NR_POZ - numer kolejnej pozycji dokumentu;
  - KONTO_WN - numer analityczny konta po stronie WN;

KONTO_MA - numer analityczny konta po stronie MA;
WARTOŚĆ - wartość pozycji dokumentu;
TRESC - treść pozycji dokumentu;
CZY_PRZEP - nie wykorzystywane;
NR_KSIEG - numer księgowania ;
DATA - data dokumentu;

3. KONTA_O.DBF - sumy częściowe na kontach analitycznych za poszczególne księgowania;
KONTO - numer analityczny konta księgowego;
DATA_STAN - data księgowania;
WN_STAN - wartość zaksięgowana na konto po stronie WN;
MA_STAN - wartość zaksięgowana na konto po stronie MA;
MIESIAC_O - miesiąc księgowania;
ROK_STAN - rok księgowy;
NR_KSIEG - numer księgowania;
4. SYNT_S.DBF - sumy częściowe na kontach syntetycznych za poszczególne księgowania;
KONTO1 - numer konta syntetycznego;
DATA_STAN - data księgowania;
WN_STAN_S - wartość zaksięgowana na konto po stronie WN;
MA_STAN_S - wartość zaksięgowana na konto po stronie MA;
MIESIAC_S - miesiąc księgowania;
ROK_STAN - rok księgowy;
NR_KSIEG - numer księgowania;
5. KSIEG.DBF - lista dokonanych księgowania;
MIESIAC - miesiąc księgowania;
ROK - rok księgowania;
NR_KSIEG - numer księgowania;
DATA_KSIEG- data księgowania;
GODZ_KSIEG- godzina księgowania;
NR_KS_ZN - identyfikator księgowania;
Z - znacznik zatwierdzenia księgowania;
OP - inicjały operatora, który dokonał księgowania;
6. KONTA.DBF - plan kont analitycznych;
KONTO1 - numer konta syntetycznego;
KONTO2 - podanalitka konta;
KONTO3 - analityka konta;
KONTO - całkowity numer konta analitycznego;
DATA - data założenia konta;
NAZ_KON - nazwa konta analitycznego;
WN - nie wykorzystywane;
MA - nie wykorzystywane;
MIESIAC - miesiąc założenia konta;
ROK - rok założenia konta;
7. SYNT.DBF - plan kont syntetycznych;
KONTO1 - numer syntetyczny konta;
NAZ_KON - nazwa konta syntetycznego;
RODZ_KONT - rodzaj konta syntetycznego;

ROZRACHUNK- znacznik czy konto rozrachunkowe;
WYBRANE - znacznik wybrania konta do zestawienia;
BILANS - znacznik czy konto bilansowe;

8. DZIENNIK.DBF - lista założonych dzienników
NR_POZ - numer bieżący dziennika
OPIS - nazwa dziennika
9. DZIEN_01.DBF,DZIEN_02.DBF itd. w zależności od ilości założonych dzienników -
bazy z zapisem ilości zarejestrowanych dokumentów w poszczególnych miesiącach
w danym dzienniku
MIESIAC - numer miesiąca
NAZ_MIES - nazwa miesiąca
STAN_MIES - pole nie wykorzystywane
ILE_DOK - ilość zarejestrowanych dokumentów w danym miesiącu
10. np. DZ_04_01.DBF - lista dokumentów zarejestrowanych w dzienniku nr 4 (.._04_..)
na styczeń (.._01.DBF)
NR_POZ - numer pozycji dziennika
NR_DOKUM - numer dokumentu zarejestrowanego pod pozycją
DATA_ZAP - data dokonania operacji rejestrowania dokumentu w dzienniku
NR_OP - numer operatora (ze zbioru HASLO.DBF) dokonującego rejestracji dokumentu
RD_DOW - rodzaj dokumentu;
NR_DOW - numer dokumentu wprowadzony przez operatora;
DATA_DOK - data dokumentu;
WART_NAG - wartość nagłówka dokumentu;
TRESĆ_NAG - treść nagłówka wprowadzona przez operatora;
11. INNE pliki mają charakter pomocniczy lub porządkujący

OPIS SPOSOBU DZIAŁANIA PROGRAMU

Wprowadzanie dokumentów odbywa się w opcji:

1. Dokumenty księgowe.
1. Wprowadzanie dokumentów.

Dane nagłówka dokumentu wprowadzane są do pliku DOK_NAG.DBF, pozycje zaś do pliku DOKUM.DBF. Po wprowadzeniu dokumentów znajdują się one na liście bieżącej, z możliwości dokonywania poprawek zarówno w wartościach jak i numerach kont. Wartości na kontach w dokumentach wprowadzonych nie zaksięgowanych nie zmieniają sald na kontach, jakie można uzyskać w opcji:

3. Zestawienia.

Aby wprowadzone wartości były uwzględnione w zestawieniach należy dokumenty zaksięgować (księgowaniem wstępnym) w opcji:

1. Dokumenty księgowe .
4. Księgowanie dokumentów.

1 lub 2 Księgowanie wstępne.

W momencie księgowania wstępnego wartości z pliku DOKUM.DBF przenoszone są do pliku KONTA_O.DBF (na kontach analitycznych) i do pliku SYNT_S.DBF (na kontach syntetycznych). W pliku KSIEG.DBF zapisane są dane o kolejnym księgowaniu wstępnym.

Operacją wprowadzania wartości z dokumentów na poszczególne kartoteki kont można cofnąć dopóki nie wykona się księgowania zasadniczego.

Przed operacją księgowania zasadniczego należy wszystkie dokumenty z danego księgowania zarejestrować w dzienniku. Rejestrowanie dokumentów w dzienniku odbywać się może w opcji WPROWADZANIE DOKUMENTÓW , po sprawdzeniu bilansowania się dokumentu , lub przed księgowaniem zasadniczym w opcji :

1. DOKUMENTY KSIĘGOWE

5. DZIENNIKI

1. REJESTROWANIE DOKUMENTÓW W DZIENNIKU.

Do czasu zamknięcia miesiąca księgowego wszystkie zestawienia opatrzone będą napisem ZESTAWIENIE ROBOCZE.

Przed operacją zamknięcia miesiąca należy przeprowadzić wszystkie księgowania zasadnicze dokumentów zarejestrowanych w dzienniku(ach).

Po zamknięciu miesiąca księgowego wartości na poszczególnych kontach analitycznych sumowane są w pliku KONTA_S.DBF.

Wydruk danych w opcji

3. ZESTAWIENIA

dokonywany jest na podstawie danych przechowywanych w następujących plikach:

- analitycznie, zbiorczo- KONTA_O.DBF
- analitycznie, miesiącami - KONTA_O.DBF
- analitycznie, księgowaniami - KONTA_O.DBF
- analitycznie, dokumentami - DOKUM.DBF
- analitycznie, pozycjami dokumentów - DOKUM.DBF
- syntetycznie - SYNT_S.DBF

Pozostałe opcje programu pomagają w jego obsłudze i nie wpływają w sposób zasadniczy na działanie programu. W skrajnym przypadku mogłyby nie być w ogóle używane. Z tego powodu nie zostały one opisane. Dla większego zrozumienia działania programu można skorzystać z instrukcji obsługi programu przekazanej dla użytkownika.

Ponieważ dane w komputerze przechowywane są w sposób jawny za ochronę danych przed ingerencją osób trzecich odpowiedzialność ponosi użytkownik !!

Użytkownik powinien zabezpieczać, archiwizować, dane, dla większego bezpieczeństwa we własnym zakresie. Może korzystać z procedur archiwizacyjnych załączonych do programu. Producent nie ponosi odpowiedzialności za problemy związane z odtworzeniem danych z archiwum wykonanego procedurami dołączanymi do programu.

Wprowadzenie dla każdego operatora hasła przechowywanego w komputerze w sposób zakodowany chroni przed uruchomieniem programu przez osoby niekompetentne.

W celu zapewnienia ewidencji przetwarzania danych każda pozycja dokumentu księgowego zapisana jest z inicjałami operatora, który dokonał zapisu.

Księgowanie opatrzone jest dokładną datą i godziną dokonania tej operacji oraz numerem operatora, który dokonał zaksięgowania.